

Izhaja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniki prostor:
2657 South Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4804

LETO—YEAR XXXVII Cena lista je \$6.00 Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO 23, ILL., SREDA, 13. JUNIJA (JUNE 13), 1945 Subscription \$6.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 115 Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

JAPONSKA POSADKA NA OKINAWI OBKROŽENA

Brunejski zaliv pod kontrolo zavezniške mornarice

KITAJCI NASKAKUJEJO UTRDBE

Guam, 12. jun.—Radio Tokio je naznanil, da so se nove ameriške čete izkrcale na južni obali Okinawe in s tem potisnile v past ostanke japonske vojaške posadke. Poveljnik posadke je ignoriral ultimatum, naj kapitulira. Ameriški glavni stan ni potrdil naznanila o izkrcanju čet. Guam, 12. jun.—General Buckner je naslovil ultimatum poveljniku japonskih sil na Okinawi v zahtevu, naj takoj kapitulira. On je poveljnik desete ameriške armade, ki je izvojevala velike uspehe v vseh krajih fronte na južni konici otoka kljub odporu savražnikov. Okrog 15,000 japonskih vojakov od posadke, ki je štela 85,000 mož, ko so ameriške čete invadirale Okinawo, se še nahaja na južni konici otoka. Buckner je dejal, da so Japonci obkroženi in da jim preti uničenje, če se ne bodo podali. Pehotna divizija ameriške armade je okupirala strateške višine ob japonski bojni črti, ki gre preko južne konice otoka. Ostanke japonske vojaške posadke še drže okrog 17 kvadratnih milj Okinawe. Manila, Filipini, 12. jun.—Avstralske čete, ki so invadirale britski otok Borneo, prodirajo naprej. Odpor s strani japonskih sil je neznan. Zavezniška bojna mornarica kontrolira zaliv Brunej, ki leži 800 milj od Singapora. Avstralske čete so se približale glavni mestu. General Douglas MacArthur hoče dobiti kontrolo nad otokom, kjer so oljni vrelci in plantaže kavčuka. Borneo je tretji največji otok na svetu. Enote zavezniške boje mornarice in letalske sile so odprle pot invaziji otoka z bombardiranjem japonskih mornaričnih in letalskih baz. Radio Melbourne poroča, da so Japonci streljali na generala MacArthurja, ko se je izkrcal na otoku Labuanu v Brunejskem zalivu z avstralskimi četami vred, toda nobena krogla ga ni zadela. Manila, Filipini, 12. jun.—Ameriška pehotna divizija je konsolidirala zasedene pozicije v hribih ob dolini Cagayan v severnem delu Luzona, največje ga otoka Filipinske grupe. V tej dolini so zbrani ostanke japonskih sil. Enote enajstega ameriškega armadnega zbora so okupirale Santa Ines, strateško mesto ob reki Marikini, vzhodno od Manile. V bitki za posest Santa Inesa je padlo čez tri tisoč Japoncev. Chungking, Kitajska, 12. jun.—Kitajske čete naskakujejo japonske utrbe pri Liuchowu in Kweilinu, kjer sta bili ameriški letalski bazi. V Chungkingu prevladuje mnenje, da bosta obe mesti kmalu padli. Uradni komunikacijski pravi, da so kitajske čete zavzele Ishan, japonsko vojaško trdnjavo, po lju-ti bitki, v kateri sta obe strani utrpeli velike izgube. Druge kitajske sile so zasedle Futing, pristanišče mesto na vzhodnem kitajskem obrežju. Futing je v provinci Fukien.

Glavni stan ameriške sile v Frankfurtu

Weisbaden, Nemčija, 12. jun.—Glavni stan ameriške okupacijske sile v Nemčiji bo Frankfurt, pravi naznanilo. Ameriška okupacijska armada bo štela 400,000 vojakov.

Vojaško vežbanje v povojni dobi

Državni department podprl načrt

Washington, D. C., 12. jun.—Pred člani kongresnega odbeka za vojaške zadeve se je začelo zaslišanje o načrtu obveznega vojaškega vežbanja fantov po zaključku sedanje vojne. Skoro vse priče, ki so nastopile pred odborom, so priporočale sprejetje načrta. Druge priče, o katerih je znano, da so proti načrtu, bodo nastopile pred odborom prihodnji teden. Med onimi, ki so nastopili pred odborom, je bil državni podtajnik Joseph C. Grew. On je dejal, "da je enoletno vojaško vežbanje ameriških fantov v povojni dobi potrebno. Amerika bo morala prispevati svoj delež k oboroženi sili Združenih narodov, ako bo pozvana, naj to stori, ko bo vsa druga sredstva za ohranitev miru odpovedala." Charles G. Bolte, načelnik odbora vojnih veteranov, je tudi priporočal sprejetje načrta. On se je izrekel proti vključitvi vzgojnega programa v vojaško vežbanje, ker bi to kvarno vplivalo in rodilo nezaželjene posledice. Dr. Franklin C. Fry, predsednik luteranskih cerkev v Ameriki, je prečital pred člani kongresnega odbeka resolucijo, katera je bila sprejeta na konferenci njegove grupe. Resolucija priporoča odložitev vojaškega vežbanja za eno leto po zaključku vojne. Fry je dejal, da je resolucija nadomestilo prejšnje, ki je pobijala obvezno vojaško vežbanje.

Herriot orisal zgodovinski sestanek

Churchill se je jokal, ko se je Francija podala

Pariz, 12. jun.—Edouard Herriot, bivši premier in predsednik francoske državne zbornice, je v svojem prvem govoru, odkar se je vrnil v Francijo iz nemškega jetniškega taborišča, orisal zgodovinski sestanek med francoskimi voditelji in britskim premierjem Churchillom. Dejal je, da se je Churchill jokal kot otrok, ko je njegov apel, naj Francija nadaljuje vojno, nalezl na gluha ušesa. "Se vedno vidim Churchilla, ko je prišel v Tours," je rekel Herriot. "S francoskimi voditelji se je sestel v uradu prefekta. Zaman jih je prosil, naj nadaljujejo vojno proti Nemčiji. "Nikdar ne smemo pozabiti dejstva, da je Francija kapitulirala kot posledica izdajstva naših voditeljev. Velika Britanija je ostala sama. Ugibati nočem, kaj bi se zgodilo z nami, če bi bila Velika Britanija sledila nam in podpisala premirje z Nemčijo l. 1940. Ako ne bi bil na čelu Amerike Roosevelt, čigar smrt obžalujem, kot da bi bil član moje družine, ako nas on ne bi branil, ne vem, kaj bi se zgodilo z nami. Ako ne bi šla Amerika v vojno in Rusi ne bi nosili teže sunkov nemških armad, bi bil položaj danes drugačen kot je. Priznanje resnice je naša dolžnost. Oni, ki so odgovorni za kapitulacijo Francije, zaslužijo kazen."

Vrhovno sodišče osvobodilo bundovce

Washington, D. C., 12. jun.—Federalno vrhovno sodišče je osvobodilo 24 članov Nemško-ameriškega bunda, nacistične organizacije, ki so bili obsojeni na pet let ječe na obtožbo, da so svetovali drugim bundovcem, naj se izognejo naboru in vojaški službi. Med temi je Gerhard William Kunze, bivši predsednik nacistične organizacije. Odlok je bil sprejet s petimi proti štirim glasovom.

OBRAVNAVE PROTI NEMŠKIM VOJNIM ZLOČINCEM

Vodilni naciji in člani generalnega štaba na listi

USTANOVITEV MEDNARODNEGA SODIŠČA

Washington, D. C., 12. jun.—Robert H. Jackson, član federalnega vrhovnega sodišča in glavni ameriški svetovalec v zadevah prosekucije nemških vojnih zločincev, je pojasnil načrte glede obravnave. Izjavil je, da čas za obravnavo proti vodilnim zločincem še ni določen, ker to zavisi od akcij drugih vlad in mnogih agentur. "Obravnav se ne sme zavlačevati, toda skrbeti moramo, da bodo pravični in da se ne bodo vršile v atmosferi drhalnega razpoloženja," je dejal Jackson. "Dobro ime Združenih držav kot simbola pravičnosti to zahteva. Na zatožni klopi bo prišlo veliko število posameznikov in uradnikov, vodilnih nacijev in članov generalnega štaba, ki so odgovorni za vojne zločine. Pred sodišče bodo postavljeni tudi nemški industriji in bankirji, ki so podpirali nacistično stranko in s tem pomagali Hitlerju na krmilo." Jackson je omenil obtožbe proti nemškim vojnim zločincem. Seznam zločincev vključuje brutalnosti proti osebam in lastnini, kršenje provizij mednarodnega prava, persekucije židov. Invazije drugih držav in agresije. Mučenje vojnih ujetnikov in internirancev v koncentracijskih taboriščih. Osebe, odgovorne za mučenje in pobijanje ujetnikov, bodo prišle pred vojaška sodišča. Veliko število nacijev bo poslanih v države, v katerih so izvršili zločine. Sodišča teh držav jim bodo naložila kazni. Pred ta sodišča bodo postavljeni tudi kvizlingi in izdajalci. Jackson je dejal, da je Amerika predlagala Veliki Britaniji, Rusiji in Franciji ustanovitev mednarodnega tribunala, ki naj bi odločil, v katero kategorijo spadajo posamezni vojni zločinci. Pogajanja se vrše med temi državami glede ustanovitve takega tribunala.

Zmaga liberalcev v Kanadi

Imeli bodo večino v parlamentu

Ottawa, Kanada, 12. jun.—Premier W. L. Mackenzie King in njegova liberalna stranka, ki je vodila Kanado v petih letih vojne, ostaneta na krmilu. To kaže izid splošnih volitev, ki so se včeraj vršile. Iz nepopolnih poročil o izidu volitev je očitno, da bo imela liberalna stranka najmanj 127 sedežev v parlamentu. Skupno število sedežev je 245. Konservativna stranka bo imela 66 sedežev, socialistična, ki je znana pod imenom Cooperative Commonwealth, pa 21. Stranka socialnega kredita bo morda imela 13 sedežev v novem parlamentu. Volilni izid je v bistvu zaupnica vladi premierja Kinga. John Bracken, vodja konservativne stranke, je bil ponovno izvoljen za poslanca v svojem volilnem distriktu. On se je izrekel za konskripcijo moških za vojaško službo na Pacifiku, dočim je King vodil volilno kampanjo na podlagi platforme, da se pošlje na Pacifik le one, ki se prostovoljno prijavijo.

Domače vesti

Majski Glas

Chicago.—Zadnje dni je izšel Majski Glas v založbi Jugoslovanske delavske tiskovne družbe. Ta pomladanska revija izhaja že 25 let in je letos posvečena 40-letnici Proletarca. Majski Glas in Ameriški družinski koledar sta najboljši letni publikaciji slovenskega delavstva v Ameriki. Majski Glas je tudi letos bogat na vsebini in lično urejen. Cena je 35c in se naloži pri Proletarcu, 2301 S. Lawndale ave., Chicago 23, Ill. Revijo toplo priporočamo vsem članom SNPJ. Prejšnja leta je navadno izšla prve dni maja, letos pa se je zakasnila radi pomanjkanja tiskarjev in papirja, toda to nič ne zmanjšuje njene vrednosti in pomena.

Debata o Jugoslaviji

Chicago.—V tedniku The Progressive, ki ga izdaja senator La Follette v Madisonu, Wis., se je med gl. urednikom Prosvete in časnikarjem poročevalcem R. H. Markhamom razvila debata o Jugoslaviji. Markham je v tem tedniku, ki ima veliko cirkulacijo širom dežele, z dne 7. maja priobčil zelo strupen članek proti Titu in vsemu jugoslovanskemu osvobodilnemu gibanju. Na njegovo zavajalno in lažljivo propagando, ki je do pičice podobna Fotičevi velerbski propagandi, mu je odgovoril urednik Prosvete v izdaji z dne 11. junija. Zaeno je priobčen tudi Markhamov "odgovor na odgovor." Urednik tednika The Progressive je sporočil uredniku Prosvete, da lahko Markhamu odgovori tudi na njegov odgovor, kar bo storil. (Markham je imel podoben članek tudi v New Leaderju, na katerega mu je urednik Prosvete tudi odgovoril—če bo ta odgovor priobčen, je drugo vprašanje.)

Nov grob v Penni

Fayette City, Pa.—Po dolgi bolezni je umrla Barbara Tomaskovič, stara 53 let in rojena v vasi Petrovina na Hrvaškem. Bila je dolgoletna članica društva 224 SNPJ. Poleg moža zapušča poročeno hčer, zeta in dva vnuka.

Is Clevelanda

Cleveland.—Po kratki bolezni je umrl Rudolph Božeglav, lastnik vinarne na 6010 St. Clair ave., star 57 let in doma iz vasi Lovke pri Divači na Primorskem, odkoder je prišel v Cleveland pred 38 leti. Bil je član društva 126 SNPJ. Tukaj zapušča ženo, hčerko, sina (v armadi), v Indianapolisu pa sestro in teto. —Po daljši bolezni je umrl Frank Paulin, star 65 let, doma iz Ravni pri Gorici, odkoder je prišel v Ameriko pred 33 leti in bil član društva 5 SNPJ. Zapušča ženo, dva sinova (enega v vojni na Pacifiku), dve hčeri in več sorodnikov, v starem kraju pa brata. —Po dolgoletni bolezni je umrl v West Parku John Močnik, star 77 let, doma iz Borštnika pri Cerkljah na Dolenjskem, kjer zapušča dva brata in dve sestre. Tukaj je živel 35 let in zapušča ženo, dve hčeri, tri sinove in 12 vnukov ter vnukinj. —V bolnišnici je umrla Pauline Miller, rojena Stepič, stara 35 let in članica SDZ in SZZ. Zapušča moža, starše, tri brate (enega v armadi) in več drugih sorodnikov. —Vile rojenice so se oglasile pri družini Joseph Vilič v Collinwoodu in pustile sinčka. —V bolnišnici Huron Rd. se nahaja Frances Učakar, ki je srečno prestala operacijo. —Stephanie Novak je bila obveščena, da je bil njen mož Henry ubit na Okinawi. Prvotno poročilo se je glasilo, da je pogrešan. Služil je na križarki kot topničar in bil v devetih bojih. Poleg žene zapušča dveletno hčerko, starše, šest bratov (enega pri mornarici) in tri sestre. —V Nemčiji je bil 30. apr. ubit Cpl. Edward L. Strauss, star 25 let, v armadi od januarja 1944 in preko morja od letošnjega februarja. Poleg staršev zapušča ženo in 22 mesecev starega sinčka.

REŠITEV POLJSKEGA PROBLEMA NAPOVEDANA

Velika Britanija in Amerika revidirali stališče

GLAVNE OVIRE ODSTRANJENE

London, 12. jun.—Diplomatični krogi so napovedali rešitev poljskega problema po objavi naznanila, da je Harry L. Hopkins, odposlanec predsednika Trumana, pridobil maršala Stalina za sklenitev kompromisa, ko se je nahajal v Moskvi. Hopkins se je na svoji poti domov ustavil v Parizu in Berlinu.

Prvotno je bilo naznanjeno, da je Truman poslal Hopkinsa v Moskvo z namenom, da aranžira konferenco "velike trojice". Kdaj in kje se bodo Truman, Stalin in premier Churchill sestali, še ni znano.

Člani poljske ubežne vlade v Londonu so vznemirjeni, ker vedo, da ne bodo na podlagi sovjetskega načrta dobili pozicij v reorganizirani poljski vladi. Pogajanja glede formiranja poljske vlade, katere jedro naj bi tvorili začasni poljski režim v Varšavi, bodo obnovljena. Pretrgana so bila na konferenci Združenih narodov v San Franciscu, Cal., ko je sovjetski zunanji komisar Molotov razkril aretacijo šestnajstih poljskih političnih voditeljev v Rusiji na obtožbo prevratnih aktivnosti.

Poročilo pravi, da je Hopkins dobil zagotovilo od Stalina, da bodo nekateri poljski politični voditelji osvobodjeni. Ko se to zgodi, bodo odstranjene glavne ovire dosegi sporazuma.

Moskva, 12. jun.—Poučeni zunanji krogi trdijo, da sta Velika Britanija in Amerika revidirali svoje stališče napram poljski začasni vladi v Varšavi. To je znamenje, da bo poljski problem rešen v bližnji bodočnosti.

Poročilo trdi, da bodo nekateri Poljaki, ki nimajo zveze z vlado v Varšavi, povabljeni, naj sodelujejo pri prenovi. Vznemirjenost, ki je nastala zaradi Vincenta Witosza, bivšega poljskega premierja, se je polegla po objavi naznanila, da se nahaja na Poljskem.

Jugoslavija pridržala pravice

Dogovor o Trstu grenka pilula

Washington, D. C., 12. jun.—Državni department je razkril, da je Jugoslavija z obotavljanjem podpisala dogovor, ki določa zavezniško vojaško kontrolo Trsta. To razkritje kaže nota, katero je department pravkar objavil.

Nota jugoslovanske vlade je izročil ameriškem poslaniku Richardu C. Pattersonu v Belgradu dr. Ivan Subašić, zunanji minister. Nota izrečno poudarja, da si Jugoslavija pridržava vse pravice glede Trsta, lastne in Juljske Krajine. Jugoslavija je podpisala dogovor zadnjo soboto le v interesu miru.

Pogoji dogovora določajo umik skoro vseh jugoslovanskih čet iz krajev na vzhodni strani Trsta, kar pomeni, da je vse ozemlje prišlo pod kontrolo britskega feldmaršala Alexandra, poveljnika zavezniških sil v Sredozemlju. Končna odločitev bo morala čakati mirovne konference.

Dogovor določa umik jugoslovanskih čet iz Pole, Trsta, Gorice, Kobarida in zapadnih krajev Juljske Krajine.

Demobilizacija ruske armade

Maršal Žukov konferiral s časniki

Berlin, 12. jun.—Maršal Gregorij K. Žukov je dejal, da je sovjetska Rusija vzel v pretres vprašanje demobilizacije svoje mogočne oborožene sile. On je imel razgovor s časniki, katerim je razkril detajle bitke za posest Berlina.

Maršal je dejal, da je bila bitka za Berlin dejansko dobljena na fronti ob reki Oder, ne v mestu. Usoda nemške prestolnice je bila zapečatena po zdobitvi nemških obrambnih linij ob tej reki.

Na vprašanje, ali se berlinska obramba lahko primerja obrambi Moskve, je Žukov odgovoril, da je bila velikanska razlika. "Nemci so bili poraženi ob reki Oder, dočim se je za nas bitka pričela šele ob vratih Moskve," je dejal. "Obramba Moskve je bila sijajna, kakor tudi bojno razpoloženje. Naše sile so šle potem v ofenzivo v soglasju z načrtom. Ko so Nemci videli, da se zunanje berlinske utrbe rušijo, so začeli pošiljati rezerve iz mesta, ki so bile takoj potolčene. Berlin je padel po zrušitvi zunanjih utrd." Žukov je povedal, da je bilo čez pol milijona nemških vojakov udeleženih v bitki za posest Berlina. Rusi so ubili 150,000 Nemcev, čez 300,000 pa ujeli.

Ruski maršal je rekel, da so sovjeti za takojšnjo obravnavo proti nemškim vojnim zločincem. Obravnava naj bi bila javna in odprta časniki.

Politična kontrola tiska v Evropi

Ruski časnikarji skeptični, pravijo uredniki

Washington, D. C., 12. jun.—Trije prominentni ameriški uredniki, ki so se vrnil domov s potovanja po Evropi, so podali izjavo s trditvijo, da nekatere vlade še vedno kontrolirajo tisk iz političnih ozirov in pod pretezo varnosti.

Ti so Wilbur Forrest, urednik newyorškega lista Herald Tribune, Ralph McGill, urednik lista Atlanta Constitution, in Carl W. Ackerman, dekan žurnalističnega oddelka na univerzi Columbia. Poročilo, katero so podali, je odobrila Zveza ameriških urednikov.

V poročilu pravijo, da so ruski časnikarji skeptični o ameriškem pojmu svobode tiska. L. A. Lazovsky, ruski zunanji podkomisar, je izrazil željo za svobodno izmenjavo informacij. Ameriški uredniki so potovali po Evropi z namenom, da pride v mirovno pogodbo provizija, da vlade ne bodo cenzurirale vesti in zlorabljale tiska kot sredstvo politike.

Zveza ameriških urednikov je sprejela resolucijo s pozivom na državne tajnike Stettinusa, naj se zavzame za svobodo tiska na konferenci Združenih narodov v San Franciscu. Značilen je članek, ki so ga objavile Izvestja, glasilo sovjetske vlade. Ta trdi, da bi ruski generali dovolili dostop ameriškim časnikarjem v kraje, kjer so zbrane ruske sile, a so ugotovili, da časnikarji ne drže danih obljub. Večkrat se je zgodilo, da so ti časnikarji napadali sovjetsko politiko in niso hoteli prekriti svojih poročil, ko jim je bilo dokazano, da so neresni.

Milijarde za financiranje vojne

Washington, D. C., 12. jun.—Predsednik Truman je pozval kongres, naj določi vsoto \$39,019,790,474 za financiranje vojnih operacij proti japonskim silam v fiskalnem letu, ki se prične 1. julija.

SLOVENSKI PODJETNIKI ZAGOTOVILI POMOČ VLADI

Program rehabilitacije ekonomskega življenja SODIŠČE OBSODILO KOLABORATORJE

Washington, D. C., 12. jun.—Radio Belgrad poroča, da je delegacija Zveze slovenskih podjetnikov obiskala Andrijo Hebranga, ministra za industrijo v jugoslovanski koalicijski vladi, pod vodstvom Franca Leskova, ministra za industrijo v slovenski vladi, in mu zagotovila vsestransko podporo.

Dr. Vrhun, besednik slovenskih podjetnikov in direktor Trboveljske premogokopne družbe, je izrazil voljo za kooperacijo. "Zavedamo se v polnem obsegu važnosti industrijske produkcije v naporih za obnovo dežele," je dejal. "Prav tako se zavedamo potrebe reorganiziranja financ in izmenjave blaga z drugimi enotami nove in demokratične Jugoslavije. To nam narekuje tesno kooperacijo z vlado v Belgradu."

Dr. Vrhun je dalje rekel, "da mi kot podjetniki dobro razumemo svojo vlogo v ekonomski obnovi. Nastopila je nova doba, ki zahteva podrejenje osebnih interesov v korist splošnosti. Naš cilj je restavriranje ekonomskega življenja in laboljšanje položaja delavcev."

V teku razgovorov med člani delegacije in ministrom Hebrangom so bile izrečene sugestije, nanašajoče se na izvajanje programa rehabilitacije. Bile so tudi razprave glede dobavljanja surovega materiala.

Radio Belgrad je naznanil zaključitev obravnave proti kolaboratorjem pred tribunalom macedonskega vojaškega poveljstva. Med obtoženci so bili Raev, Kitičev, Skatrov, Blagoje, Pančev in več drugih. Raev, bivši pokrajinski direktor v Skoplju v času nacistične okupacije, je bil spoznan za krivega teroriziranja in umorov rodoljubov. Sodišče ga je obsodilo v smrt na vešalih.

Eisenhower hvali ruske poveljnike

London počasti ameriškega generala

London, 12. jun.—General Dwight D. Eisenhower je došel v London iz Nemčije, kjer bo deležen velike časti. Ceremonije se bodo vršile danes.

Eisenhower je pohvalil ruske poveljnike, s katerimi se je sestel v Nemčiji. O maršalu Žukovu je dejal, da je imeniten tovariš. "Rusi so izpričali priateljstvo napram nam," je rekel Eisenhower. "Popolnoma sem uverjen, da hočejo mir v interesu razvoja svoje dežele. Radi se smejejo in vesele in moji odnosi z njimi so prišrčni."

General je dalje rekel, da ne ve, ali bo obiskal Rusijo ali ne, upa pa, da bo ojačil stike in zveze z maršalom Žukovom in drugimi ruskimi poveljniki. Pristavil je, da tudi ne ve, ali bo poslan na Daljni vzhod. "Kolikor mi je znano, je moje delo v Evropi," je rekel. On je izrazil začudenje, ker nekateri njegovi ruski prijatelji ne verjamejo, da je Hitler mrtev.

"Poročilo o smrti Hitlerja sem sprejel kot dejstvo," je rekel Eisenhower. "Ako je živ, trpi bolj, ker je v vednem strahu pred ujetjem."

Ves pompi in ceremonije starodavnega Londona bodo odvijane danes v počast Eisenhowerju. Izročena mu bo sablja, katero je rabil vojvoda Wellington kot poveljnik britske armade, katere je porazila Napoleon v bitki pri Waterlooju pred več kot sto leti.

IZ URADA

Slovenskega ameriškega narodnega sveta

9835 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Ali je jugoslovanska okupacija Trsta upravičena?

Slovenci ne bodo nikoli priznali, da slovensko Primorje s Trstom vred ne pripada Sloveniji, pa naj njihovi nasprotniki prihajajo na dan še s takimi argumenti. Najnovejši argument je, da Trst še nikoli ni pripadal niti Italiji niti Jugoslaviji, vsled česar bi moral biti "mednarodno mesto."

Angleški diplomati so že leta 1915 tajno obljubili najvažnejši del "avstrijskega Primorja" Italiji za nagrado, ako se pridruži zapadnim velesilam v vojni proti Avstriji in Nemčiji. Italijani so okupirali vse to ozemlje po razsulu avstrijskega cesarstva in niso čakali mirovne konference. Znani italijanski šovinsti D'Annunzio je leta 1919 ugrabil tudi Reko, dasiravno ji je mirovna konferenca odločila status samostojnosti. To se je zgodilo kljub dejstvu, da je bilo prebivalstvo 5 proti 1 za priključitev k Jugoslaviji.

Jugoslavija, oziroma kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, se je porodila šele leta 1918. Kot nova država resnično ni imela "zgodovinske pravice" do Trsta in Primorja, toda prav tako Italija ni imela nobene "zgodovinske" pravice do tega ozemlja, kajti Italija je postala enotna država šele leta 1866 in kot taka ni nikoli lastovala te zemlje pred letom 1918. Beneška Slovenija, Trst in vse ostalo Primorje je preje pripadalo Avstriji nad 500 let.

Tudi danes Jugoslavija ne zahteva tega teritorija radi "zgodovine." Zahteva ga radi narodnosti prebivalstva, ki je v veliki večini jugoslovanska, in radi etnografskega značaja in ozadja tega ozemlja, ki je gospodarsko in etnično neločljivo od Slovenije in Jugoslavije.

Jugoslavija danes zahteva pod svoje okrilje vse te pokrajine tudi na podlagi demokracije, kajti Primorci in tudi demokracije italijanske mase v Trstu, Gorici in drugih večjih mestih, so v štirih letih osebnostne borbne rane ob rami z jugoslovanskimi borci jasno dokazali vsemu svetu, da ne marajo spadati več pod Italijo. Petindvajset let italijanske "prosperitije," zaničevanja, poitalijancenja, kriminalnega zatiranja in ricinovega olja jih je prepračilo, da je njihova edina rešitev v združenju z Jugoslavijo.

Poleg teh upravičenih zahtev pa ima Jugoslavija še eno zahtevo po Trstu in jugoslovanskem Primorju: kazni, katero mora Italija plačati za vse zločine, ki jih je izvršila nad svobodoljubni mnarodom—ne samo na Primorskem pred to vojno, temveč tudi v napadenih delih Slovenije in Jugoslavije pred svojo kapitulacijo.

V govoru, ki ga je maršal Jugoslavije Tito držal v Zagrebu dne 20. maja, je jasno povedano, zakaj smatra Jugoslavija za pravično in zakonito, da okupira vse primorske pokrajine in jih upravlja, dokler zadevno vprašanje ni temeljito rešeno na mirovni konferenci. Naslednji izčrpi govora so značilni:

"Širilo se razne govorice o prepiru, ki baje obstaja med nami in našimi zavezniki. Vse te govorice so brez prave podlage. Med to vojno smo Jugoslavlani izmed vseh podjarmljenih narodov postali najbolj bojevit in najbolj močni člani zavezniškega tabora v borbi proti skupnemu sovražniku vseh zedinjenih narodov."

V tej borbi smo žrtvovali nad 300.000 mladih življenj. Borili smo se, da osvobodimo našo domovino in zgradimo v njej boljšo in srečnejšo domaćijo. Toda borili smo se tudi za one naše brate, ki so služili kot sužnji tujcev nad dvajset let. Gre za vprašanje, da se pravično odloči o mirovni konferenci končno priključenje v Jugoslavijo teh pokrajin, za katere smo se borili.

Z osvoboditvijo tega ozemlja—ali s okupiranjem, kot se izražajo drugi—nismo izvršili nikak "fait accompli." S silo našega orožja smo se priborili do Soče in preko nje v Furlanijo—na isti način kot so zavezniški porazili sovražnika v Afriki s silo svojega orožja in dosegli bregove Soče. Mi se s silo nismo

polastili ničesar, ker smo pregnali sovražnika do doseženega kraja. Radi tega bi bilo nepravilno in nepravilno obtožiti nas, da smo izvedli "fait accompli" ter da smo z oboroženo silo polastili se nekaj, kar nam na podlagi mednarodne postave ne pripada.

Nismo šli v Istro, Trst in do Soče, da se polastimo tega ozemlja, temveč šli smo tja, da uničimo in pomagamo uničiti največjo sovražnico civilizacije—fasiistično Nemčijo.

Velika krivica bi bila storjena našemu narodu, če bi nas nekdo obtožil tega dejanja in zahteval, da se umaknemo brez ozira na dejstvo, da smo samo v zadnjih desetih dneh borbe radi Istre, Trsta in slovenskega Primorja utrpeli 8.000 ubitih. Kot zavezniški imamo popolno pravico tukaj ostati. Hočemo, da so priznane naše zavezniške pravice na isti način, kot so priznane naše zavezniške dolžnosti. Te dolžnosti izvršujemo stoddostno in še več.

Če so zavezniški poprej imeli kak dogovor glede con okupacije, bi to ne smelo delati vzroka, čemu bi mi ne smeli štiti naših zaslužjenih bratov. Z maršalom Alexandrom sva se sporazumela, da bodo del tega ozemlja okupirale njegove čete, toda mi smo tja prišli prvi, boreči se, da branimo naše ljudi pred mesarjenjem italijanskih fašistov in da poražimo Italijo ne bi nadaljevala svojega terorja nad slovenskim prebivalstvom po fašističnem načinu. Zgodovina bi nam nikoli ne odpustila, če bi pustili te naše brate nezaščitene, in to nas tudi spominja, da so i sami (Primorci) prelivali svojo kri za svobodo.

Mi nismo ljudje, ki bi hoteli kaj vzeti s silo, temveč ljudje, ki hočemo spoštovanja do naših bratov. In to se danes dogaja. Mi smo molčali, se borili in prelivali kri za skupno zavezniško stvar.

Se do včeraj je Italija pošila in streljala po naši Dalmačiji, Bosni in Liku. Cesar vsega niso fašisti počeli v naši domovini! Orpali so našo zemljo do golega in iz naših mest in vasi in dežele odpeljali v smrt na tucete tisočev naših najboljših sinov. In danes Italija OD NAS nekaj zahteva! Mi sploh ne pričujemo pravice Italije do zavezništva. Zahtevamo, da plača za vse krivice, ki nam jih je storila.

Italijani zahtevajo Istro, Trst, slovensko Primorje ter tudi Reko in Zader naj jim bi pustili. In na kaj smo mi pripravljani? Pripravljeni smo obračunati, zate pa hočemo živeti v največjem prijateljstvu z italijanskim narodom. Lahko rečem, da bo ta zadeva zagotovo odločena ter da bomo z zavezniški napravili sporazum. In dostavim še lahko to, da bomo stalno in branili svoje pravice.

Naša domovina hoče živeti v miru in edinstvu s našimi velikimi zavezniki in z vsakim narodom, ki ne ograža blagostanja naše dežele... Od naše strani ni nobenih zaprek za vzdrževanje takih vezí. Vzdržali jih tudi bomo. Hočemo pa tudi, da naši zavezniški pojamujejo te naše odkritostne namene, dasiravno moram izjaviti, da tudi o-

bratno pričakujemo spoštovanja do naših pravic in našega doprinosu v tej veličastni borbi."

Časnikarska poročila iz Trsta, ki so podvržena strogi "politični cenzuri" od strani anglo-ameriških vojaških oblasti, jasno kažejo, da zavezniška okupacija primorskih pokrajin ni več vojaška, temveč politična poteza. Ta se zrcali tudi v dejstvu, da ni dopuščeno uvažanje hrane iz Furlanije in krajev zapadno od Soče. Celo žitni mlini niso Jugoslovanom na razpolago, češ, da producirajo komaj za vojaške potrebe. Bilo pa bi zadosti živeža tudi za civilno prebivalstvo, ako bi se jugoslovanske čete umaknile in prepustile vso oblast "nevtralnimi" vojaškim silam!

Kaj je torej pravi namen takega postopanja? Nam se zdi, da politični kramarji niso pričakovali tako odločnega nastopa od jugoslovanske "svojači" in hočejo svoje namene usiliti s tem, da narod strada in tako zvrnejo vso krivdo na Jugoslavijo. Prazen želodec premmnogokrat zmaga nad pametjo in razumom.

Naša Amerika nima nobenih zahtev po kakem ozemlju v Evropi. To je bilo povedano že čestokrat. Najbrž tudi Velika Britanija nima take zahteve, razen gotovih strateških otokov v Sredozemskem morju. Gre pa za sfero vpliva v Evropi, kjer se križajo slovanski in britanski interesi. Ena važnih sfer je Italija, katero danes Anglija obvladuje ekonomsko in politično. Jugoslavija je jasno pokazala, da ji bolj prija in koristi sovjetska sfera. Vsalet tega je v interesu Anglije, da ostane Trst z zaledjem vred pod Italijo, torej pod britansko sfero vpliva, in s tem bi bila zaprt pot sovjetski Rusiji do Jadrana.

Mi se strinjamo, da ima vsaka država dolžnost in pravico štiti svoje interese in si zagotoviti ekonomsko in trgovsko blagostanje. Odločno pa nasprotujemo, da bi se to vršilo na škodo drugih narodov, posebno pa še slovenskega, ki je po stoletjih komaj dočkal svojega vstajenja in svoje svobode. Slovenski narod naj sam odloča o svoji usodi. Tako samoodločno so mu zagotovile velike demokracije, ko se je pričel boriti proti svojim napadalcem, in ta obljuba se mora izpolniti.

Jugoslavija je torej upravičena v imenu moralne in mednarodne postave, da štiti interese svojega naroda v Trstu in slovenskem Primorju. In teh pravic ji druge zavezniške države nikakor ne morejo odvzeti.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

Razni mali oglasi

NA PRODAJ JE—

8 sobna zidana hiša, gorki zrak gorkota, stekleno zaprt porč, garaža, ter "Combination" kuhinjska peč, plin in olje Monogram Brand, zmerena cena, lastnik—2722 So. Springfield Avenue.

ELEVATOR MAN OR BOY
Majhno poslojpe, za poletne mesece.
407 So. Dearborn St. Room 340.

SPLOŠNO HIŠNO DELO, mala družina, ni pranja, dobi svojo sobo, izvrstna plača. Columbus 8757.

SEZNANITI SE ŽELIM

Ženska dobra gospodinja, se želim za stalno pridružiti pošteni moški osebi, ki ima nekaj prihrankov kot jih imam tudi jaz, s tem bo nama zajedeno dober dom. V hrbitovito deželo ne želim in v velika mesta tudi ne. Kateraga veselji, naj piše: DOBRA GOSPODINJA št. 6, 2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, 23, Ill.

V blagi spomin prve obletnice smrti

Leto dni je šlo minulo, od kar je preminul ljubljani sin in brat naš

CHARLES DEYAK

Umrli je za ranami, katere je dobil v bitki kot vadalce "Paratrooper" v Normandiji v Franciji. Rojen je bil 10. junija 1921. Bil je ranjen ranjo na njegov rojstni dan dne 10. junija 1944 in tri dni kasneje je umrl. Dal je svoje mlado življenje za svobodo in mir vsega sveta. S tem je bila nam zasekana globoka rana, srce se je trgalo laostu, ko smo prejeli poročilo, da je naš dragi sin in brat Karl zatnil svoje oči ta vedno daleč proč od svojega doma. Ljubljani sin in brat naš, počiva v miru in lahki naj Ti bude tvoja semlja. Mi se bomo Tebe spominjali do konca življenja našega.—Zalujoci ostali: Frank in Mary Dejak, stariši v Chisholmu, Minn.; Edyth in Mary Jr., sestrí v Milwaukee, Wis., ter brat Frank v U.S. Army Air Corps v Douglasu, Arizona.

Iz gibanja SANSa in JPO-SS

SKUPNI PIKNIK V SOUTH CHICAGO

So. Chicago, Ill.—Razne slovenske, srbske in hrvaške skupine so se združile v svrhu skupne proslave osvobojenja Jugoslavije. Dan proslave osvobojenja se bo vršil 4. julija t. l.

Ta veliki skupni piknik se bo vršil na East Side Forest Preserve, 114th st. in ave. B. Ta prostor je nam na južni strani mesta dobro znan in vemo, da je zelo privlačen za take priredbe. Če se peljete s polico št. 5, prestopite na 114. st. in Ewing, potem pa greste dva bloka vzhodno do Forest Preserve.

Iz poročil zastopnikov in pripravljalnega odbora je razvidno, da bo to mogoče eden največjih piknikov v zgodovini So. Chicago. Na pikniku bo dovolj pečene jagnjetine in vsakovrstne pijske. Dobra tamburaška godba pa bo skrbela za ples. Ves čisti dobiček je namenjen za naš ubogi narod v stari domovini.

Apeliramo na ves jugoslovanski narod, da si ta dan rezervira za ta veliki piknik. Naselbine Gary, Hammond, East Chicago, Indiana Harbor, Whiting, Indiana, posebno pa še naša naselbina na vzhodni strani, ki je nam naj-

Razni mali oglasi

Prve vknjižbe na posojila za prenovljenje in refinanciranje, dobite po zmerni obrestni meri pri:

KORUNA SAVING & LOAN ASSOCIATION
2832 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.
Rockwell 6538

PRODA SE zidana 4 in 5 sobna hiša, peč gorkota, zaprt porč, 1023 So. Komensky, 2. floor.

POTREBUJEMO

VLIVARJE IN POMOČNIKE V VLIVARNI
Najvišja plača. Stalno povojno delo 2 ugodna prostora
1725 MAYPOLE AVENUE
4921 W. LAKE STREET

Standard Casting Corp.

HIŠNIK "JANITOR"

Dobra plača. Vprašajte Superintendenta na 8 So. Dearborn Street.

ZAPUŠČAM MESTO: rabim dober in čist avtomobil takoj. Plačam dobro. Ključite Juniper 7810.

POZOR, DEKLETA!

Izborna povojna bodočnost

Naučite se ročnega vezanja "Hand weaving" na poškodovani obleki. Dobro plačujoče delo. Stalno skozi vse leto. Dobra plača kp se učite. Lahko, svetlo delo. Prijazne okolščine. Oglasite se

ADAMS WEAVING CO.

209 So. State Street
Chicago

blizja, naj se udeleži te proslave v velikem številu, da pokažemo, da smo zavedni Slovenci in da radi pomagamo, kadar gre za pomoč našemu narodu.

Pridite gotovo, kajti vsi bomo imeli nekaj ur zabave, a zaenot bomo pomagali dobri stvari. Pokažimo, da smo zvesti Jugoslovani in na svidenje 4. julija.

Za podružnico št. 54 SANSa: Jacob Briljavac, tajnik.

NA DELO ZA STABO DOMOVINO!

Pueblo, Colo.—Na seji podružnice št. 2 JPO-SS in SANSa, ki se je vršila 27. maja, je bilo sklenjeno, da se izvoli posebne odbore, kateri bi šli po tukajšnji naselbini od hiše do hiše nabirati denarne prispevke za naše revne brate in sestre v stari domovini.

Ti odbori so bili sedaj izvoljeni in razdeljeni po distriktih, kakor tudi po farmah. Določeno je bilo, da se tej akciji pridružijo vsa slovenska društva in darujejo čim več kot je mogoče. Res je hudo prositi, kajti slovenski narod ni bil nikoli nava-

POTREBUJEMO
Traveling Crane Operator
"25 Ton Overhead Crane"
Engine Lathe Operators
Floor Assemblers
Hydraulic Press Operators
Blacksmith Helpers
Stalno povojno delo
KLING BROS.
ENGINEERING WORKS
1300 N. Kostner Ave.
Vprašajte MR. APPELGREN

BUNIONS Quick RELIEF!

BOLEČINA PREČ NI NE STANE NIČ
"FAIRYFOOT" hitro pomaga prežati zbadajoče, srbeče "bunion" bolečine—prinese vam udobnost.

Use FAIRYFOOT
Kako veseli boste ko postane vaš grdi bunion manjši in lahke nosite prave udobne čevlje. Tisoči, ki rabijo to, nam pišejo o pravem prijetnem uspehu.

Mogoče vi trpite smrdno hude bolečine, ko poskušate s silo bunion v normalne čevlje? Ni vam treba nadaljevati to nepotrebno trpljenje. Začnite rabiti "Fairfoot"—polžite nam \$1.00 za popoln razvoj. Poskusite to na našo odgovornost!

JAMSTVO

Porabite celi zavo! "FAIRYFOOT" zdravi in ako ne boste zadovoljni z uspehom vam mi vrnemo vsak cent. Naročite si popolno "FAIRYFOOT" zdravilo sedaj in vžili boste hitro pomoč! Izpolnite kupon in ga pošljite na: Fairfoot, 1223 S. Wabash Ave., Dept. P. Chicago 5, Illinois.

NE POŠILJATE DENARJA

FAIRYFOOT, 1223 S. WABASH AVE., Dept. P., Chicago 5, Ill.

Hitro mi pošljite FAIRYFOOT Bunion zdravilo. Pošljite v navadnem zaprtem zavoju.

Polžite C. O. D. Bom plačal \$1.00 in pošljite, ko prejmem zavo in moj denar.

Prihožen je \$1.00. Vi plačate poštnino. Ako ne bom popolnoma zadovoljen, mi vi vrnete denar.

Ime _____

Naslov _____

Mesto _____ Država _____

Naznanilo in zahvala

Zalostnega srca naznanjam sorodnikom, znancem in prijateljem, da je bil po nesreči ustreljen naš ljubi sin in brat

ANDREJ URBAS

Rojen je bil 1. decembra 1923 v Petrolu, Pa. K mornarici U.S. Navy je odšel prostovoljno 1. februarja 1945 in ustreljen je bil po nesreči dne 8. maja t. l. ob 6. uri zvečer v Millwoodu, N. Y. Bil je ves čas v nezvesti. Na dom so ga pripeljali 12. maja in pokopan je bil 13. maja na Bethel pokopališču po civilnem obredu s vsemi vojaškimi častmi. Pokojnik je bil veselega značaja in zelo priljubljen med ljudmi, kar se je tudi izkazalo ob veliki udeležbi pri pogrebu. V dolžnost si štejemo, da se prav lepo zahvalimo za podarjene krasne vence in cvetice sledečim: bratu Frank Urbasu in njegovi ženi, stricu njegove matere Thomasu Mercina in družini in Power Pointu, O., družinu št. 427 SNPJ v Coverdalu, Pa., družni Sv. Franciška št. 148 iz Hacketta, Pa., mr. in mrs. William Fidel družini in mr. in mrs. John Bele družini, ter Jugoslovanskemu domu v Coverdalu, Pa., družini Milinovski, Pedro in sin, Virgil Coksi, mr. in mrs. John Sidek, mr. in mrs. Stanley Davis, mr. in mrs. Henry Davis, mr. in mrs. Killiglow, mr. in mrs. Arthur Joseph Belošik, Margaret, Albert in Florabella Keliy, American Legion Post, Ruth Sidick in dekleta: Buster Sidick, ki je nabral lepo vso za cvetice. Hvala tudi delavcem in delavkam v prodajalni Frank in Seder v Pittsburgu, Pa., kjer je pokojnik delal pred letom dni, ko se prišli v velikem številu se posloviti od njega in mu poslati tri krasne sope cvetice v sadnji posdrav. Nadalje iskrena hvala predsedniku družine št. 427 SNPJ br. Antonu Cipčiču in pred. družini Sv. Franciška št. 148 ABZ iz Hacketta za poslovinne govore ob odprtem grobu na pokopališču, katerih član je bil pokojnik. Lepa hvala stricu Thomasu Mercina in družini, ki so prišli na pogreb in Power Pointu, Ohio in položili mu krasne cvetice v sadnji posdrav. Hvala lepa tudi teti njegove matere mrs. Jennie Golobč iz Elyja, Minn., za poslano lističino ker se ni mogla udeležiti pogreba radi oddaljenosti. Srčna hvala vsem, ki ste nas tolažili in nam pomagali v uri žalosti, ga obiskali: ko je ležal v krati, ter se udeležili pogreba in dali avtomobile na razpolago in vozili v sprevedu na mirovdor. Najlepša hvala mrs. Helen Sidick, ki nas je vozila, kamor koli je bilo treba. Hvala tudi American Legion, ki so preskrbeli šest nosilcev iz U.S. Navy in vojske za častno stražo in salvo na pokopališču. Še enkrat vsem skupaj najlepša hvala. Tebi pa, dragi sin in brat naš, spustil si nas v rani mladosti, star komaj 17 let, in odšel od nas za vedno. Počivaj v miru in lahki naj Ti bude hladna semlja. Ostal nam bodeš v spominu do konca življenja našega.—Zalujoci ostali: Mary Bošnjancić, mati; Paul Bošnjancić, oče; Frank Urbas, brat in njegova žena v Coverdalu, Pa.; Mary Urbas, sestra v vojski službi v Virginiji in stric njegove matere Thomas Mercina in družina v Power Pointu, Ohio, ter teta Jennie Golobč v Elyju, Minn.

jen prosjačič, ali sedaj ga je sovražnik tako prizadel, da nima drugega izhoda kot iskati pomoči.

Pred nekaj dnevi sem govoril z rojakom Frankom Krašovcem. On in njegova žena sta se povrnili iz San Francisca, kjer sta obiskala nekada Stankota Krašovca, kateri se nahaja kot jugoslovanski delegat na konferenci Združenih narodov v San Franciscu. On je povedal svojemu stricu o strašnih razmerah, ki vladajo danes v stari domovini. Nekatere družine nimajo več kot para čevljev, ali pa sploh nobenega.

Dragi rojaki, slovenski narod v stari domovini silno trpi, zato mu pomagajmo in pojdemo na delo ter prispevajmo po svojim močeh.

Joe Krall, tajnik.

POPRAVEK OGLASA

Naznanilo in zahvala za pokojno Anno Hočevar: ostali moč, hči in set se prav lepo zahvalijo za podarjene vence" vsem prijateljem in sorodnikom za mnogo številne vence. Hvala vsem skupaj, kakor tudi družinam. Jos. Hočevar, moč, Frances omožena Hoehn, hči in Russell Hoehn, set v St. Louisu, Mo.

"PROLETAREC"

Socialistično-delavski tednik
Glasilo Jugoslovanske soc. zveze in Prosvetne matice. Pisan v slovenskem in angleškem jeziku.
Stane \$3 za celo, \$1.75 za pol, \$1 za četrt leta.

NAROČITE SI GA!

Naslov: PROLETAREC
2301 South Lawndale Avenue
CHICAGO 23, ILL.

Žalostna vest o smrti

Dne 10. aprila je bil po nesreči ubit na ameriškem zrakoplovnem letališču v Angliji naš ljubi sin in brat

CPL.

Anthony J. Skoberne

Ob smrti je bil star 23 let. Rojen je bil 11. novembra 1921. Dovolil je šolo Sv. Stanislava in potem je šel v St. Clairsville višjo šolo. K vojakom je odšel 23. septembra 1942 in do bil njegovo prvo vezbanje v Kearns, Utah, ter pomeje v Alamogorda, N. Mex. in čez morje je bil poslan 26. januarja 1944. Zadel ga je bomba, ki je padla iz zrakoplova, pri katerem je on delal. Služil je pri 488th bomb grui osme sračne sile. Pogrebne obrede za njim je napravil vojaški katoliški kaplan na vojaškem pokopališču v Cambridgu v Angliji. Spominška masa za pokojnika se je vršila tudi tukaj v cerkvi Sv. Stanislava dne 7. maja in Rev. Robert Brown je opravil obrede za pokojnika. Tukaj zapušta stariše in dva brata, namreč George v St. Charles seminarju v Columbusu, Ohio in Johna v Clevelandu, Ohio, ter dve sestri, Ann Skoberne doma in mrs. John Olenik v Clevelandu, Ohio. Počivaj v miru in lahki naj Ti bude tvoja semlja.—Zalujoci ostali: Anton Skoberne in družina v Maynardu, Ohio.

Naznanilo in zahvala

Zalostnega srca naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem, da je za vedno zatnil svoje oči moj soprog in oče

LOUIS BON

Umrli je 25. aprila 1945 po šest letni teški bolezni. Rojen je bil 16. junija 1893 v vasi Zaberde, fara Mirna na Dolenjskem. Pogreb se je vršil 28. aprila t. l. po katoliškem obredu. Hvala šupniku Peter Zupanu OSB za oblake v času bolezni in za obrede s mašo. Nadalje lepa hvala sosedom in prijateljem, ki so mi pomagali v njegovi bolezni in ob smrti, ter mrs. Burdick za oblake in tolažbo, isto tako tudi njegovemu bratu in družini, ki so mi pomagali v bolezni in ob smrti pokojnika. Srčna hvala mr. in mrs. John Troha Jr., mr. in mrs. John Kodak, mr. in mrs. John Roje in bratu Joseph Bonu in hčeri, ki so prišli iz Uniontowna k pogrebu. Mojim sinovom in njih soprogam, ki so prišli iz Gowande, N. Y., k pogrebu: mr. Paulu Zalene in hčeri iz Emporiuma, mrs. Louis Uljahn, mrs. Mary Johas iz Sheffielda, mrs. Mary Strauss, mrs. Mary Terselic, ter mr. in mrs. Leo Kosic iz Ridgewayja. Nadalje lepa hvala vsem, ki ste ga obiskali za časa bolezni in ob mrstvaškem odru in vsem, ki ste darovali krasne vence in cvetice in sicer: mr. in mrs. Ludvik Bon in družina, mr. in mrs. Joseph Bon in družina, mr. in mrs. Cornelius Klancar, mr. in mrs. Rudolph Klancar, mrs. Anna Burdick & Mary, mr. in mrs. John Troha Jr., mr. in mrs. Joseph Klun, mrs. Louise Horvatin, mrs. Mary Rollic in družina, mr. Paul Zalene, mr. in mrs. Anthony Rostan, Local I.F.L.W.U., družinu št. 581 SNPJ, Tannery Employees, Kelle & Wolfel, Dist. Workmen's Benefit Fund, ter prijateljem in sosedom. Nadalje hvala za darove za mase seldetim: mr. in mrs. Louis Uljahn, Ballo family, mr. in mrs. Lee Haberberger, Bernadine Kreckel, Catherine Hasselman & Mary Sedley, mr. in mrs. Stanley Horvatin, mrs. Steve Wollack, mrs. Frances Covac, mr. in mrs. James Moyer, mrs. Agnes Prudich, mr. in mrs. Michael Francis, mrs. Margaret Sedley, mr. in mrs. George Lucanic, mrs. Frances Zidar, mr. in mrs. Frank Wollack, mrs. Mary Strauss, mr. in mrs. Lawrence Selin, mr. in mrs. Leo Kosic, mr. in mrs. John Haberberger, mrs. Louise Horvatin, mr. in mrs. Stanley Sedley, John Rollic family, mr. in mrs. John Troha Sr., F. C. Herbst family, mr. in mrs. Len Henry, mrs. Mary Terselic, mr. in mrs. Peter Garbic, mr. Paul Bankovic, mr. in mrs. Martin Oskorus, mr. in mrs. Arthur Kreckel, mrs. Mary Johnas, Ruth Erich, Joseph Bon & family, mr. in mrs. John Geci, mr. in mrs. Howard Lauterbach, Franny & Irene Lechner, mr. in mrs. Joe Burdick, mr. in mrs. Gabriel Uljon, mr. in mrs. John Roje, mrs. Anna Burdick & Mary, mrs. Frances Bosnik, mr. in mrs. John Kodak, mr. in mrs. Marco Vucovich, The But's Florio family, mrs. Mary Zore & family, sosedom in prijateljem in mrs. Joseph J. Keller. Še enkrat najlepša hvala vsem skupaj in za vse, kar ste nam dobrega storili, kakor tudi vsem, ki ste dali avtomobile brezplačno in vozili v sprevedu na mirovdor. Ti pa, dragi soprog in oče naš, počivaj v miru in lahki naj Ti bude ameriška semlja. Naš spomin na Tebe nas bo spremljal do konca naših dni.—Zalujoci ostali: Mary Bon, soprog; Mary Sory hči; Louis Bon sin v U.S. Navy, ter Rudolph in Cornelius Klancar, pastorka, St. Mary's, Pa.

Glasovi iz naselbin

VSI NA 35-LETNICO
ST. 138 SNPJ

Strabane, Pa.—Dne 4. julija bo naše društvo Postojnska jama št. 138 SNPJ praznovalo 35-letnico ustanovitve s primernim programom. Program se bo vrtil popoldne v društveni dvorani, na katerem bo nastopilo več govornikov in člani mladinskega oddelka, ki so včlanjeni v krožku št. 19. Nastopili bodo z deklamacijami, v majnih prizorih in petju. Vodili jih bosta sestri Frances Petro in Justine Sedmak.

Glavni govornik bo Frank Zaitz, predsednik nadzornega odbora SNPJ. Zvečer se bo vrnila velika vrtna veselica v Drenikovem parku. Za ples bo igrala izvrstna godba. Društveni odbor je na delu, da bodo pogostitve dobili dobro postrežbo. Prijatelji in znanci so vabljeni, da posetijo praznik v velikem številu. Na gotovo in veselo svidenje!

John Žigman, tajnik.

BAZPRAVA O ČLANIH-VOJAKIH

Gross, Kansas.—Še nekoliko razprave o članih-vojaki, ki se vračajo z bojišč v civilno in normalno življenje, to je med naše članstvo kot enakopravni člani, saj tako bi morali biti. Kakor smo omenili v Prosveti z dne 29. maja, naj bi se sprejelo članstvo vojake, ko se vrnejo domov, v njihovo prejšnjo zavarovanje, ne da bi morali biti zdravniško preiskani.

Brat bolniški tajnik pojasnjuje, da je glavni odbor sprejel sklep, da gotovimi določbami radi prevelike rizike v izplačevanju podpor. Vprašanje je, ali je ta sklep glavnega odbora v korist članstva in jednote ali ne. S strogo finančnega stališča je koristen, kajti vsako podjetje ali ustanova, ki se bavi s financami, med katere spada tudi SNPJ, gleda, da so njena izplačila čim manjša, da bi moralnega in bratskega stališča je pa ta sklep škodljiv in krivičen za članstvo. Če sama zahteva za zdravniško preiskavo bo marsikateri člana-vojaka "dirlila". Če, borili smo se za vas prav tako kot zase na življenje in smrt, in za neodvisnost dežele, v kateri živimo, a nazaj med članstvo jednote pa smo bili sprejeti zelo hladno in smo se morali dati zdravniško preiskati. Marsikateri bo pomišljal, ali bi se podvrgel zdravniški preiskavi ali bi pustil vse skupaj. Nerač pišem to, toda dobro vem, kako težko je obdržati v društvu mlade člane.

Tisti sklep je tudi krivičen za tiste, ki so imeli že precej rezerve v bolniškem skladu, katero pa bodo izgubili, ako ne bodo po zdravnikovi izjavi popolnoma zdravi. Sicer pa jaz ne vidim nobene fizike za odškodninski sklad. Ako je član-vojak izgubil nogo, kako ali kak drug del telesa, a v času svojega bivanja preko morja ni plačeval asesmenta za odškodnino, tudi ni upravičen do nobene odškodnine. Zato tudi ni nobene rizike za odškodninski sklad. Najbrže imamo precej članov, ki so bili zavarovani samo za odškodnino poleg posmrtnine.

Dobro je, da gledamo poleg financ tudi na članstvo, kajti če tega ne bo, ne bo tudi financ. Da bi gledali zadev čakali, da se vsi člani povrnejo iz vojne in potem sklepali, ali jih sprejmemo ali ne za njih prejšnjo zavarovalnico, ne bo držalo, kajti fantje ne bodo hoteli čakati na naše preurejanje pravil, ter bodo radi tega izgubljeni za jednoto za vedno. In če bodo odklonjeni, gotovo ne bodo dobili agitorstva za SNPJ.

Brat bolniški tajnik je dejal, da bi mogoče število pobabljenih članov precej manjše kot domnevamo. Prav zato pa je naša bratska in moralna dolžnost, da damo tem junakom vse mogočo pomoč in oporo. Če pa bi bilo res vased te podpore oziroma stabilnost bolniškega sklada naj bi pa razpisali izredni asesment. Prav tako bi lahko, če bi bilo potreba, prenesli gotovo vsoto iz kakšnega drugega sklada. Ako je dovoljeno, gotovo vsoto prenesti v

konvenčni sklad, ne vem zakaj ne bi bilo dovoljeno isto za bolniški sklad.

Glavno tajništvo poroča, da ima jednota šest tisoč članov v vojaški službi. Ti mladi člani bodo igrali še važno vlogo v naši organizaciji, ako jih bomo obdržali v jednoti. Pred leti, v času zadnje depresije, je bilo primarno veliko članov pustiti jednoto, ker niso imeli s kom plačati prispevkov. Pozneje pa so dobili koncesije, da so lahko zopet nazaj pristopili. Sprejeli smo jih iz razloga, ker je koristilo naši organizaciji. Ali člani-vojaki ne zaslužijo koncesij od svoje lastne organizacije?

John Shular.

ZA ODGODITEV KONVENCIJE

Detroit, Mich.—Društvo 121 SNPJ, kakor tudi več drugih društev in posameznih članov jednote je apeliralo na jednotne funkcionarje, da naj delajo nato, da se konvencijo preloži za časa vojne, ali pa vsaj premesti v osrčje večine članstva. Za to so bili navedeni tehniki vzroki, katere po mojem mnenju ni potrebno ponovno navajati. Jednotni funkcionarji so rekli, da je to nemogoče, dokler legislatura države Illinois, v kateri je naša jednota inkorporirana, ne preklicke zakona, kateri zahteva, da se konvencije morajo vršiti v zakonu določeni dobi. Sedaj, ko so bili iz Springfielda, Ill., obveščeni, da je legislatura dotični zakon preklicala, pa še vedno tišijo in društvom priporočajo, da hite, ter se pripravijo za konvencijo, katere se bo po njih odloku vršila 13. avgusta t. l., ako dobi SNPJ od vlade dovoljenje.

Sedaj ni nobenih zaprek za odgoditev konvencije za poznejši čas. Jednotinim funkcionarjem je dobro znano, da vlada sedaj potrebuje železnice v vojni svrhe bolj kot kdaj poprej, ter vsaki dan apelira na ljudstvo v časopisu in radiu, naj nikar ne potuje sedaj. Funkcionarjem mora biti tudi znano, da bo vožnja še precej časa omejena in da bi imela delegacija na potovanju jako slab komfort.

Kot je razvidno iz Prosvete, minnesotska društva sama žele, da se konvencija preloži. Kajti v sedanjih časih jim je nemogoče postreči za jestvinami in v resnici, kot piše Fr. Klune iz Chisholma, Minn., sedaj ne moremo dobiti drugega kot krompirja (ta je v Detroitu že odmerjen), kruha, makaronov in smrdljivih salam in klobas, katere je pa zelo nevarno jesti. V več slučajih so bile družine s temi jestvinami zastrupljene. S preložitvijo konvencije se bi tudi pokrili primanjkljaj v konvenčnem skladu ter preprečili izredni asesment. Apeliram na društva in posamezne člane, da zahtevajo od jednotnih funkcionarjev, da konvencijo prelože. To bo v korist vsemu članstvu. Vas pozdravlja stara korenina.

Leo Junko.

JEDNOTINI PROBLEMI

Cleveland, O.—V Prosveti smo čitali, da ni dovolj zanimanja za 13. redno konvencijo SNPJ. Podani so različni vzroki, glavni pa ni omenjen, namreč, da imamo 5000 članov v armadi in mornarici in med njimi je dovolj mladih in energičnih članov, ki se zanimajo za porast SNPJ.

Dopisnik je med omini, ki morajo porabiti skore ves svoj prosti čas za opravljanje službe. V petih mesecih nisem bil na delu 12 dni in pet od teh sem porabil na seji glavnega odbora v Chicagu. Danes je sobota, jutri pa seja našega društva. Kako na sejo? Vprašati moram za namenjava in vased tega bom dal do pol šestih zvečer, potem pa bom prišel z delom že ob polnoči in delal do osmih zjutraj, da se bom lahko udeležil seje ob pol desetih zjutraj. To ni nobena fala, ampak kaj hočemo drugega kot pokazati bratstvo tudi takrat, kadar nas društvu potrebuje in ne samo tedaj, kar mi potrebujemo društva? Med zadnje in to sejo sta umrla dva člana. Dolžnost predsednika in tajnika je, da se brigata za dostojen pogreb, ka-

kor določajo pravila. Da pa se to zgodi, je potreba muje. To se dogaja in pri nas ni potreba plačati kazni onim, ki se ne udeležijo pogreba, kakor smo čitali, da so sklenili nekaj podobnega pri nekem društvu.

Članstvo nekaterih društev sklepa čudne reči. Kazni ne moremo uvajati kar tako. Zavarovalniški departmet ne dovoljuje denarnih glob, prav tako ne, da bi darovali iz društvene blagajne za kampanje političnih kandidatov, kakor se je to pred leti prakticiralo v Clevelandu. Upam, da bo delegacija prihodnje konvencije sprejela tako točko in jo zapisala v pravila, da ne bomo več hodili kakor zajci okoli grma. Dopisnik je vprašal zavarovalniški departmet države Ohio o tej zadevi in pojasnili so mu, da se kaj takega ne sme prakticirati. Možnost je, da se je stvar sedaj spremenila, ker so prišli drugačni ljudje na krmilo, ampak ne bo držalo. Nekateri bodo morda rekli, da društvo lahko stori s svojo blagajno kar samo hoče, toda temu ni tako. Društvo je pod kontrolo jednote in njenih instanc in se mora ravnati po gotovih določbah. Zato pa je priporočljivo, da bi take točke vpisali v pravila, da jih ni pozneje treba posebej tolmčiti.

Skoraj gotov sem, da se ne bo konvencija vršila to leto, pa čeprav še tako pišejo in se pripravljajo zanj. Dne 8. junija je United Press imel poročilo, v katerem vlada priporoča, naj se civilisti drže proč od vlakov. Pravijo, da je danes največji problem transportacija, kar jih še pozna zgodovina v tej deželi. Vlada je izdala ukaz za hitro zgraditev 2000 železnih vozov za prevoz vojaštva in oni civilisti, ki nimajo posebnega opravka, naj ne potujejo prihodnjih deset mesecev. Vlada bo v prihodnjih 60 dneh prevzela 2000 Pulmanovih vozov, kar je polovica spalnih vozov za prevoz vojaštva z vzhoda proti zapadu. Predsednik Truman je dejal, da je to potrebno radi vojne z Japonsko.

Priprave za konvencijo SNPJ so torej jako piškave, pa če vam ali pa meni to ugaja ali pa ne. Mi smo v vojni. Najboljše bo, da izvajamo sedanji dodatek zakona države Illinois in počakamo s konvencijo, kajti čakati bomo morali vseno. Tudi v Evelethu nas bodo počakali in prav tako tiste ribe v krasnih minnesotskih jezerih, da jih bodo lahko lovili delegatje 13. redne konvencije SNPJ.

S tem, da bomo odgodili konvencijo, bodo imeli priliko kandidirati za delegate tudi naši člani-vojaki. Čemu pa se bore za demokracijo? Ta demokracija torej naj njih počaka, da pridejo domov, da bodo nekateri šli korajžno v Minnesoto, kjer je škof Baraga civiliziral naše "Slovence" v železnem okrožju. Že leta 1925 na waukeganski konvenciji SNPJ je bilo 279 delegatov in če bi prišli tudi oni 14, ki so bili izvoljeni ter en osodoten glavni odbornik, bi jih bilo vseh skupaj 294. In kako ponosni so bili Waukeganci na delegacijo! Takrat ni bila taka draginja kot je sedaj, vzlic temu pa so bile dnevnice po \$9. Bilo je precej kritike radi primanjkljaja v upravnem skladu. Primanjkljaji se dogajajo in če jih ne bi bilo, kaj pa bi potem kritizirala delegacija?

Oglejmo si, kdo bi bil prizadet, če bi volili delegate po takozvanih distriktih, kakor nekateri sedaj priporočajo? Prizadeta bi bila angleško poslušajoča društva, na katere se moramo opirati. Če pa bi sprejeli predlagan distriktni načrt, bi omejenim društvom kratili pravice, in baš ta društva, ki so veje drevesa SNPJ, bi izgubila veselje, v kolikor ga imajo. In kaj potem? Na koga se naj opiramo? Na mladino, seve!

Mi smo imeli take argumente že na več konvencijah in pri društvih. Zatorej bi bilo dobro, da bi vedeli, kaj ta mladina ali nova generacija hoče. Že enkrat poprej sem pisal, da ne verjamem v takozvane distriktne volitve, ker član ne bi poznal delegata, ki bi ga volil, in ker ga ne bi poznal, ne bi vedel kaj je volil, zato bi volil mačka v žaklju. Tose je že enkrat prakticiralo, namreč tedi, ko je članstvo s ploščinami volitvamilo volilo glavni odbor. Sistem se je izkazal nepraktičen, zato je bil razveljavljen. Čital sem zapisnik tistih volitev in videl, da so pri tistih volitvah izpodrinili dobre-

ga glavnega odbornika in ga nadomestili s slabšim. To bi bilo podobno včlntvi, ki se je vršila za časa kajzerja na Bavarskem. Ko je prišel na vrsto kmet z dvema glasovnicama in vprašal volitvenega odbornika, kateri kandidat je boljši, klerikalec ali socialist, mu je odbornik dejal, da je klerikalec imeniten dečko, socialist pa nepridiprav. "Dobro," je dejal kmet, "tega, ki ni nič prida, bom zagnal v skrinjico, onega, ki je fin dečko, bom pa dal v žep. In volil je socialist!" (Opomba: To je bilo medna takrat, ko je bil Anton Zornik v Nemčiji, kjer mu je zelo ugašlo, sedaj pa mu ugaja Sovjetska Rusija.)

Kaj naj bi storili, da bi se naše konvencije končale v krajšem času? Zborovanje se naj podaljša s sedmih na osem ur. Razne govornike, ki niso zastopniki, naj se ne vabi. Bankete opustimo, kajti po banketu drugi dan boli glava. Opustili naj bi tudi razne druge priredbe. Ako bi to storili, potem bi bila delegacija bolj pazljiva na zborovanjih in bolj zbrano delala za zboljšanje jednote. Vse to bi pomagalo pospešiti hitrejše končanje konvencije.

Delegacija je navadno plačana po življenjskih razmerah. Ako je draginja, potem je draginja tudi na konvenciji in potrebne so večje dnevnice. Ako pa ni splošne draginje, potem ni potreba visokih dnevnice. Tako smo do sedaj prakticirali in najboljše bo, da bomo tudi v bodoče.

Frank Barbič.

VAŽNO ZA MILWAUCANEI

Milwaukee.—Proslava osvoboditve Jugoslavije, ki se je imela vršiti v Mestnem auditoriju v soboto zvečer, 16. junija, je bila preložena za nedoločen čas. Vzrok je namreč ta, da je govornik, ki bi imel nastopiti na slavnosti, bolan in ne more priti v Milwaukee. Težko nam je to odložiti, ampak nam ne preostaja drugega. Po končani konferenci v San Franciscu upamo, da bomo dobili enega izmed delegatov iz Jugoslavije za to priredbo.

Toliko v prijazno pojasnilo. Kakor hitro nam bo mogoče dobiti dobrega govornika iz stare domovine, vas zopet povabimo. Upamo, da bo to v bližnji bodočnosti.

Pripravljalni odbor.

DODATEK K POROČILU MINNESOTSKEGA ODBORA

Chisholm, Minn.—V teh časih, ko človek ni več mlad, dela pa še vedno trdo, se kaj rado zgodi, da pozabi to ali ono. V mojem poročilu odbora pravil minnesotskih društev SNPJ, ki je bilo priobčeno v Prosveti 6. julija, sem pomotoma izpustil sledeče: Članicam, ki so zavarovane v bolniškem oddelku, se naj ob porodu izplača odškodnina v znesku \$25 in za otrokov asesment \$5, skupaj \$30.

V zapisniku omenjenega odbora se tudi glasi: "Nekateri člani naglašajo, da ni potrebno spreminjati sedanjih pravil, članstvo minnesotskih društev pa je prišlo do zaključka, da je potrebno, da delegacija prihodnje konvencije spremeni nekatere točke. Naše konvencije se vendar vrše vsaka štiri leta iz razloga, da zboljšujemo naša pravila. Nove razmere, nove skušnje zahtevajo take eventualne spremembe. Tega mnenja je tudi izvršni odbor, ki sproti študira izboljšanje jednotinega sistema."

Frank Klune.

SLOVANSKI DAN V ST. LOUISU

St. Louis, Mo.—V nedeljo, 17. junija, bomo praznovali v St. Louisu Slovanski dan, in sicer se bo vršil piknik na 12. cesti in Russel ave.

Apeliramo na vse Slovence v St. Louisu, da se tega piknika udeležijo v čim večjem številu. Na pikniku bodo nastopila razna pevska društva in solisti. Kot glavni govornik pa bo nastopil Leo Krzycki, predsednik Vseslovenskega kongresa. Prav tako nastopi tudi polkovnik Vladimir Dedijer, član jugoslovanske delegacije na konferenci Združenih narodov v San Franciscu. Polkovnik Dedijer je tudi član generalnega štaba maršala Tita. Kdor koli se kolikoli zanima za usodo stare domovine, se bo gotovo udeležil tega piknika in ne bo mu žal. Slišali bomo o razmerah v Jugoslaviji direktno iz

ust moža, ki se je bojeval s krutim sovražnikom in bil v boju tudi ranjen. Polkovnik Dedijer bo govoril tudi zjutraj na hrvaški radijski uri.

Vstopnice lahko dobite pri Louisu Praprotniku, Cirilu Medvedu ali pa pri meni. Vabimo tudi rojake iz Illinois, da nas posetijo na ta dan. Ne bo jim žal.

Theresa Speck.

SMRT KOSI

Cleveland, Ohio.—Zopet je posegla smrt v naše društvene vrste in nam ugrabila kar dva člana društva št. 53 SNPJ v teku enega meseca.

Preminul je mladenič John Dacar, 25 let star. John je bil starejši sin poznane delavsko zavedne družine Frank Dacar, ki živi na Grovewood ave. Pokojnikov oče vodi čevljarstvo ob reki že več let.

Družina Dacar je dobro poznana v nasebini, delavsko zavedna in narodno čuteča. Frank je član socialističnega kluba št. 49 JSZ že mnogo let. Vsa družina je včlanjena pri našem društvu.

Pokojni John Dacar je umrl v mestni bolnišnici 1. junija, kamor ga je poslal družinski zdravnik, češ, da je zbolel za sušico. Pozneje pa se je izkazalo, da ni zbolel za to boleznijo. Prišel je hirati rapidno in omenjenega dne mu je smrt pretrgala nit življenja.

Rojen je bil v vasi Gradišče, fara Smartna pri Kamniku. Z materjo je prišel k svojemu očetu v Ameriko pred 17 leti. Oče je bil že poprej v Ameriki veliko vrsto let. Kot osemletni deček je pričel pohajati v šolo in se izkazal zelo nadarjenega, tako da so se stariši odločili poslati ga v višje šole. Po končani srednji šoli je vstopil v kolegij Case, ki je tehnološka fakulteta poznane Western Reserve univerze. Izučil se je za metalurga in je bil kot mehurčar zaposlen pri tukašnji Thompson Products Co. Bil je mirnega značaja in zaveden mladenič. V mladosti ga je tudi napadla otroška paraliza, in sicer že v stari domovini, kar je pripomoglo, da ni bil močne fizične narave.

Društvo št. 53 SNPJ mu je izkazalo svojo bratsko dolžnost ter oskrbelo pogreb iz Svetkovega zavoda na pokopališču Highland Park. Pogreb je bil civilen, in trupo sežgano. Pogreb se je vršil 6. junija in trupo kremirano ob dveh popoldne. Pogreba se je udeležilo veliko članov in prijateljev in seveda sorodnikov. Truplo je bilo obdano z lepimi cvetlicami in pokojnik je bil videti kot da bi ležal v cvetočem vrtu. V imenu prijateljev in sorodnikov je poslovil od njega glavni odbornik Matt Petrovich. V lepih besedah je opisal nadebudno življenje mladeniča in izrekel sožalje staršem in sorodnikom.

Krsto so nosili mladi člani in moške. V kapeli na pokopališču pa se je poslovil od pokojnika v imenu društva št. 53 društveni tajnik. Kljub sedanjim razmeram, se je pogreba udeležilo veliko ljudi in venci so bili naloženi v dveh avtomobilih.

Pokojnik zapuša starše in brata Franka, ki je pri mornarici in se nahaja v Californiji. Mati izhaja iz Grošleve družine in je sestra pokojnega Johna Grošla, ki je bil v nasebini zelo aktiven in delavsko zaveden mož.

V imenu društva št. 53 izrekam staršem in sorodnikom globoko sožalje, pokojniku pa blag spomin! Prah si bil in v prah si se spremenil.

Za društvo št. 53 SNPJ:

J. F. Durn, tajnik.

VAŽNE VESTI

Bridgeport, O.—Društvo št. 13 SNPJ je na svoji redni seji izvolilo za delegata za prihodnjo konvencijo SNPJ brata Josepha Snoya, za namestnika pa predsednika Petra Krosliča. Ker se vedno ni gotovo, ali se bo konvencija vršila ali ne, zato ni med članstvom pravega zanimanja, katero bi moralo biti za tako važno stvar kot je konvencija.

Na seji smo tudi razmotrivali o pravih. Nekateri člani priporočajo, ako bi bilo možno zvišati odškodnino operacij z \$80 na \$100. Prav tako priporočajo, da bi delegacija osvojila točko, ki bi določala, da je član s 70 leti prost asesment. Seveda, zavedamo se, da sta te dve točki izvedljivi le tedaj, ako se skladi zadosti močni.

Razmotrivali smo tudi o opom-

bi bolniškega tajnika na dopis in sugestijo brata Johna Sularja iz Kansasa, ko je pisal glede članov-vojakov. Tajnik društva je pojasnjeval o tem komentarju in razložil, kaj vse se je dogajalo ob času, ko so pričeli klicati člane k vojakom, in govorilo o raznih pogojih v prid članov-vojakov, ki jih je sprejela ta ali ona organizacija. Vse to je tajnik analiziral na seji in razložil, kako je treba odbijati kampanjo proti naši organizaciji.

Članstvo našega društva je sklenilo, ako ne more jednota drugega storiti v prid članov-vojakov, potem naj SNPJ povrne vsaj stroške, ki jih bodo imeli vojniki z zdravniško preiskavo, kajti če tega ne storimo zanje, potem jih to težko pregovoriti, da pristopijo nazaj k društvu. SNPJ ni kriva, da so morali iti v armado in prav tako niso krivi oni, temveč svetovne razmere, ki so zanele vojno. Ako ne bomo tega storili, potem bodo dejali, da so se toliko časa bojevali v Nemčiji in na Pacifiku, sedaj pa so prišli nazaj in nameravali z veseljem pristopiti k jednoti, a na veliko razočaranje, bi morali še sami plačati stroške zdravniške preiskave. Podobno bomo slišali od naših članov-vojakov in mnogi bodo dejali, da rajši pustijo SNPJ. Res da ni veliko \$1 ali \$2, toda mi imamo opraviti z mladino, katere ne pozna tako dobro pravila kot starejši članstvo, in prav tako ne v toliki meri pomena bratske organizacije.

Večino mladih članov so vpisali v jednoto starši in za njih plačevali društveni asesment. Če bomo postopali z njimi po načinu, kakor nekateri priporočajo, in če jim ne bodo nudili dovolj ugodnosti, bodo agitirali proti jednoti in nam tako dosti škodovali. Ali se je v te stvari glavni odbor kaj poglubil?

Naše društvo je sklenilo, ako ne bo glavni odbor, ki je drugače radodaren, kaj sklenil v tem oziru, bo samo plačalo zdravniško preiskavo za člane-vojake, ko se povrnejo z bojišč. Enako za članice, ki sedaj služijo Strica Sama.

SNPJ veliko daruje iz svoje blagajne za razne namene, zato mora biti darežljiva tudi za naše člane-vojake, ki so se borili v lisihih luknjah in na morju ter premagali Hitlerja, Mussolinija, Hirohito pa pride kmalu na vrsto.

Joseph Snoy, tajnik.

OTVORITEV BALINCANJA IN PIKNIK SND

Waukegan, Ill.—Sezonska otvoritev balincanja SND se bo vršila v nedeljo, 17. junija. Na programu bodo tekme in najboljši igralci bodo deležni nagrad.

Dne 4. julija pa se bo vršil piknik, ki ga bo priredil Slovenski narodni dom na vrtu, kakor druga leta. Za zabavo bo vse dobro preskrbljeno, da bo lahko imel vsak veselje po svojem okusu. Oddanih bo več nagrad.

V primeri slabega vremena pa se bo piknik vršil v notranjih prostorih. Dasiiravno je letos težko dobiti kaj za prigrizniti, vendar pa bomo tudi v tem oziru skušali posetnike postreči po svojih močeh. Odbor vabi vse od blizu in daleč na obe prireditvi. Vstopnina je prosta.

Frank Nagode, tajnik.

Odženite Plin povzročen radi ZAPEKE in ublažite vaš želodec

Ako se vas deli zapeka in vas dela misrno, nemojte in izreda in le trpite veld glavobola, smrdljivega diha, želodčne nerodnosti, neprebratost, izguba spanca, pomajkanje apetita ter se čutite v želodcu zabasani valed plina in zaslosti—tedaj vsmite Dr. Peterovo dolgo preiskani Hoboko. To je več kot navadna odvajalna—je zdravilna tonika—je smes 18 naravnih korenin, soli in cvetja. Hoboko pripravi zasasana čreva k delu, pomaga prijazno in gladko odvajanje zabasanih ostankov; odene plin zapeke in povrne želodcu prijazno gorkoto. Ako želite ponovno uživati veselje, odpravo zaprtosti, nerodnosti in ponovno udobnost vašega želodca ob istem času—tedaj si n a h a v i t e Hoboko se danes. Posorjate kuhite kot pred pisanom.

Ako ne morete kupiti tega vasi vasi, pošljite v obliki kuponca za—

NAMECEK 60c vredno poskusno steklenico

DR. PETER'S LECIVE OLEJ LIGMENTA—Zdravilo za prebavo, ki odpravi bolečine v trebuhu, ki jih povzroča prebavna nezmožnost, ki jih povzroča prebavna nezmožnost, ki jih povzroča prebavna nezmožnost. DR. PETER'S MAGOLO—alkalna pomagala nekaterim zasasanim prebavam v želodcu kot kislinaske neprebratosti in piskotice srca.

Poljite ta "Posebne Ponudbe" Kupon—Sedaj

☐ Prilomim je \$1.00 Poljite ml postojne prebave (1 oz. Hoboko) in 60c vrednosti vasknega poskusno steklenico LECIVE OLEJ in MAGOLO.

☐ C. O. D. (Stroški dodani).

Ime.....

Naslov.....

Poljite urad.....

DR. PETER FAHRNE & SONS CO.

2201 Washington Blvd., Chicago 12, Ill.

135 Stanley St., Waukegan, Minn., Can.

DELO DOBE HIŠNICE

"JANITRESSES"

ŽENSKES ZA ČIŠČENJE V VSEH DELIH MESTA

Delovne ure od 5:30

popoldne do 12. ure zvečer.

Vojno naša industrija.

Rabimo tudi pomočnice v jedlinici

VPRAŠAJTE pri

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

"EMPLOYMENT OFFICE" ZA ŽENSKES

Street Floor

309 W. Washington Street

AGITIRAJTE ZA PROSVETO!

FREE ENTERPRISE NEWS-BULLETIN

Wallace Fosters VAIN DELUSIONS

The "60 Million Jobs" Swindle

Kakšno strupeno nasadnjaško propagando širi burbonska bi-niška organizacija, ki se imenuje "Fight for Free Enterprise" in operira v glavnem v Texasu, je razvidno s fotostats njenega buletina. V tel propagandi pobija agitacijo za polno uposlenost, češ, da to prihaja iz—Rusije...

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Narodnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in okolico Cook Co., \$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenarodnih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju na primer (June 30, 1945), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

"Od zibeli do groba..."

Senator Wagner iz New Yorka je zadnjič zopet predložil vrhni zbornici kongresa zakonski osnutek za popolnoma nov in zelo izboljšan sistem socialne zaščite. Enak osnutek je predložil nižji zbornici tudi kongresnik Dingell iz Michigana. Soavtor tega osnutka je tudi senator Murray iz Montane in je poznan kot "Wagner-Murray-Dingell Bill."

Senator Wagner, ki je oče vse važne zvezne delavske in socialne zakonodaje v zadnjih 12 letih, je predložil ta osnutek že zgodaj lani. Oglasila se je takoj reakcionarna Ameriška zdravniška zveza in razvila veliko propagando proti osnutku, češ, da bi "zasušil" zdravnike, še bolj pa ameriško ljudstvo. Vsi bi postali "sužnji" in "tlačani" birokratične vlade, konec bi bilo "svobodnega" zdravilstva in vse bi vzel—Hudič...

S to propagando, kateri so se pridružili tudi razni drugi torijski elementi, je uspela toliko, da se o osnutku sploh ni vršilo nobeno zaslijanje pred kongresom. Vršla so se pa posvetovanja med avtorji in zastopniki organiziranega delavstva ter nekaterimi drugimi organizacijami, ki se zanimajo za izboljšanje socialne zaščite. Posledica teh posvetovanj je bila, da je bil osnutek precej izboljšan.

Ta osnutek sedaj predvideva socialno zaščito "od zibeli do groba." Če ali kadar postane zakon v predložen, ali pa še izboljšani obliki, bo dežela dobila res sistem socialne zaščite, ki bo vreden tega imena.

Sedajni sistem, ki je bil sprejet v prvem terminu "newdealske" administracije, je zelo reven in pomanjkljiv. V resnici je komaj začetek. Glavne točke predloženega osnutka so:

- 1) Kreiranje enotnega sistema socialnega zavarovanja za vso deželo. To zavarovanje bi vključevalo (a) starostno pokojnino za vse (za žene od 60, leta in za moške od 65, leta naprej in bi znašala največ do \$120 na mesec); (b) podporo v slučajučasne ali trajne poškodbe in smrtnino; (c) podporo za brezposelne; (d) porodno podporo (8 tednov); (e) prosto zdravniško oskrbo v slučaju bolezni, vključivši bolnišnico.
- 2) Ustanovitev permanentnega sistema vladnih posredovalnic za delo širom vse dežele pod upravo zvezne zaščitne komisije. To bi pomenilo federaliziranje državnih posredovalnic.
- 3) Raztegnitev starostne pokojnine še na približno 15 milijonov oseb, ki sedaj niso v tem zavarovanju.
- 4) Federaliziranje sedanjega, oziroma ustanovitve novega sistema brezposelnostnega in odškodninskega zavarovanja, ki naj nadomesti obstoječih 48 državnih sistemov, med kateri je velika razlika. Na jugu je na primer nekaj držav, kjer je določena brezposelnostna podpora le do \$7 na teden do 13 tednov v letu, na drugem koncu pa je le par držav (New York in California), kjer ta podpora znaša do \$22 na teden do 26 tednov v letu. Po novem sistemu bi bila v vseh državah enaka, znašala bi do \$30 na teden za družinske očete in do 26 tednov v letu. Sistem bi bil pod upravo komisije za socialno zaščito.
- 5) Določa orotno (predplačano) zdravniško oskrbo z bolnišnico vred za vse osebe, ki bi bile zavarovane v sistemu starostne pokojnine, kakor tudi vse otroke. Vsak bolnik bi si lahko izbral svojega zdravnika izmed onih, ki bi se prostovoljno vpisali v ta javni zdravniški štab. Ta sistem bi bil pod direkcijsko zveznega vrhovnega zdravnika.
- 6) Vse socialne zaščite bi bili deležni tudi vsi vojaki, kateri bi imeli po tem sistemu za vsak mesec službe \$160 kredita kot nadomestilo za plačo, in sicer brez vsakega odtrganja prispevkov v zavarovalniški sklad.
- 7) Za kritje vse te zavarovalnine—za starostno pokojnino, brezposelnostno podporo, vso zdravniško oskrbo, bolniško in odškodninsko podporo, smrtnino, porodno in materinsko podporo—bi vsak delavec, uradnik ali profesionalist plačal 4% od svojega zaslužka do \$3,600 na leto in prav toliko njegov delodajalec—skupaj 8%.
- 8) Določa desetletni program gradnje cele verige novih bolnišnic širom dežele, v kateri namen naj bi vlada potrošila okrog deset milijard—toliko kot zdaj potroši v vojni v petih tednih. Te bolnišnice bi bile pod upravo zveznega vrhovnega zdravnika.
- 9) Osnutek določa tudi liberalno zvezno subvencioniranje posameznih držav v svrhu pomoči revežem.
- 10) Končno določa ustanovitev trajne svetovalne komisije, v kateri bi imeli zastopnike delodajalci, delavci in javnost. Ta komisija bi se ukvarjala s študiranjem problemov socialne zaščite in s preiskavanjem ter bi na podlagi dognani izdelala svoja priporočila za izboljšanje sistema socialnega zavarovanja.

Iz tega obrisa je razvidno, da bi s sprejetjem tega zakonskega osnutka Amerika dobila res dober sistem splošnega socialnega zavarovanja. Delavski sloji bi se s tem razbremenili velike skrbi, ki danes tare skoraj vsako družino. Ta sistem zavarovanja bi bil tudi zelo poceni in bi kril okrog 80 ali 85 milijonov oseb.

Ta Wagner-Murray-Dingellov osnutek ima podporo skoraj vsega organiziranega delavstva—CIO, ADF in železničarjev. Podporo bo gotovo dobil tudi od liberalnih cerkvenih in drugih krogov. Naletel bo na sigurno tudi na veliko opozicijo s strani reakcionarnih bizniških in drugih elementov—najbolje tudi od strani konservativnih bratskih in "bratskih" organizacij.

Glasovi iz
naselbin

PRIPOROČILA DELEGACIJI

Ambridge, Pa.—Najprvo želimo poročati o smrti mojega moža, dasiravalo je bila v Prosveti že objavljena zahvala. Na pusti dan, to je bilo 13. februarja, je prišel domov z dela in večerjal kot po navadi. Potem je dejal, naj mu dam črne kave, da bo šel počivat in drugo jutro laže vstal. Pripomnil je še, da je malo truden. S seboj je vzel časopise in se odpravil v posteljo. Mi smo ostali v kuhinji do devetih in nismo nič mislili o tem, ker je že nekaj let hodil rano k počitku, le včasih se je zamudil v Slovenskem narodnem domu.

Drugo jutro, ko je klical builka in ni vstal, sem šla k postelji in ga pričnem tresti in klicati, pa ni bilo odgovora. Kako nas je njegova smrt pretresla, ne morem popisati. Okrajni zdravnik je zapisal, da je smrt nastopila dve minuti po polnoči. Zadel ga je mrtvoud in možganska kap. Zanj je bila lahka smrt, a za nas grenka. Bil je zelo marljiv delavec in ni nikdar pustil dneva. Bil je dobi oče in skrben gospodar. Pri družbi The American Bridge Co. je delal 39 let. Pri SNPJ je bil član 33 let in ni dobil niti centa podpore. Pri zdravniku je bil samo enkrat, to je takrat, ko je pristopil k društvu. Naj mu bo lahka ameriška gruda!

Sedaj pa nekaj priporočil naši delegaciji glede starih članov, operacij in naših sinov v vojaški službi.

Prvič: Vsi člani, ki so pri društvih 30 let, naj bi prenehali plačevati v smrtinski sklad. Ko bodo prišli naši sinovi domov, bodo zahtevali delo, do katerega so upravičeni. Za vse pa ne bo dela, zato bodo družbe najbrže odpustile delavce s 60, ali mogoče 55, letom. Tistih nekaj dolarjev miloščine ali penzije, ki jo da družba, pri kateri so delali in vladna starostna pokojnina, ne bo zadostovala za življenjske potrebe, za zdravnika in zdravlila, za društveni assement pa sploh ne bo denarja. V tej naselbini imamo ta primer: mož in žena, stara 66 let, sta člana društva Naš dom št. 33 SNPJ. Mož leži v postelji že leto dni. Delo je paralizirano, poleg tega pa ima hudo sladkorno bolezen. Roke se mu zelo tresejo in kadar pije, mora z obema rokama držati kozarec, da ne razlije. Ne vidi in ne sliši drugače kot s slušalko, poleg tega pa ga tudi noge bolijo do mora hoditi s palico. Deležatje, ali bi mogli takim starim članom olajšati breme in jim dati prosti assement v smrtinskem skladu? Tudi ostali gremo za njimi.

Drugič: Tedaj, ko smo manj kot sedaj plačevali v sklad operacij, so bili člani deležni \$100 odškodnine za operacije in tudi za tonsilo \$25, sedaj, ko plačujemo večje prispevke v te sklade, so pa člani manj deležni, a zdravniki računajo od \$150 do \$300.

Tretjič: Vojakom, za katere se plačuje v vse sklade, da so ob času bivanja v Združenih državah upravičeni do podpore in operacije, potem pa so poslani preko morja, vzlic temu pa so pripravljeni plačevati ves čas v vse sklade, ne sme jednota vračati denarja, ampak taki člani morajo imeti prednost, da so sprejeti nazaj, ko se vrnejo, ne da bi morali iti skozi zdravni-

ško preiskavo. Oni se tepejo za nas, mi pa jim moramo pokazati, da z njimi bratsko postopamo. Mladina je s teber jednote. Sedaj imamo priliko, da jim to tudi dokažemo. Ako jim ne bo jednota ob vrnitvi v naše vrste dala nobenega zadoščenja, bodo odstopili od jednote in z njimi tudi njihove žene in otroci, tako da bomo ostali samo še stari člani.

Tu, v Ambridgeju, imamo tri primere: Dva vojaka sta bila poškodovana in eden je bil operiran. Daniel Obed, kateremu je zdravnik izpolnil listino, je dobil plačano, Josephu Sumraku, kateremu je tank zlomil nogo, pa zdravnik ni hotel izpolniti listine. Prav tako ni hotel zdravnik izpolniti listine mojemu sinu, akoravno jo je tajnica poslala v Sampson, N. Y. Moj sin je namreč dobil hernijo pri American Bridge Co. Nekajkrat je šel h kompanijskemu zdravniku, kateri pa ni hotel ničesar slišati o tem, dasiravno je imel dve priči, kdaj se je poškodoval. Čez nekaj tednov zatem pa je šel na nabor in bil potrjen k mornarici. Od doma je šel 29. junija 1943 in prvi teden v juliju je bil že operiran. Torej on ni dobil hernije pri mornarici, zato je toliko bolj upravičen do operacijske odškodnine.

Pred konvencijo naj bo izdan v glasilu apel na vse društvene tajnike, da pošljejo v glavni urad imena vseh prizadetih članov, kjer so se nahajali v bolnišnici in njih tekoče številko, da se predloži zadeva delegaciji, ki jo naj odobri in potem izroči glavnemu tajniku, da on pošlje listine zdravnikom v podpis.

Pri naši jednoti nima mladina nič ugodnosti in olajšanja. Na primer moj sin spada k W. B. U. Tam plača samo šest mesecev v letu, za šest mesecev plačajo pa iz blaginje. To je po bratsko. Sedaj tudi delajo na to, da bi po 30 letih članstva dobili člani izplačano polico. Tudi komercialne zavarovalne družbe dajajo dividende. Na uho mi je prišlo, da so tudi pri neki hrvaški organizaciji dobili člani prosti assement. Kakor je videti pa ima SNPJ samo grablje.

Mogoče mi bo kdo zgornje besede zameril, mogoče pa se bo kateri strinjal z menoj. Vsi ne mislimo enako, ker vsaka butica ima svojo pamet. Naj zadostuje za danes. Želim, da o teh stvarih izrazijo tudi drugi člani svoje mišljenje in dajo delegaciji svoja priporočila.

Na koncu pa izražam globoko sožalje družini Krainz iz Detroita, ki je izgubila v vojni tako hrabrega sina.

Mary Rosenberger.

Pripomba tajništva: Kadar priporočamo gotove spremembe za pravila organizacije, posebno tikačoe se prispevkov ali podpor, tedaj je dobro, da vedno pomislimo, kaj je mogoče dati za denar, ki ga jednota prejme v obliki assementov in koliko daleč sega naša avtoriteta v smislu zakonov. Ker je organizacija lastnina vsega članstva in z nepremišljenim zaključkom na konvenciji lahko povzročimo škodo, ki nas vse prizadene, je dobro, da smo previdni, kaj delamo. Ravno tako je priporočljivo, kadar dajemo v javnost primere drugih podpornih organizacij, da tudi povemo, kakšne so regulacije in zakoni dotične

organizacije, koliko so prispevki za razna zavarovanja in podpore itd., kar je posebne važnosti pri takih in podobnih razpravah.

Sestra Rosenberger priporoča delegaciji, naj bi na prihodnji konvenciji osvojila predlog, s katerim bi se vsem članom, ki so trideset ali več let pri društvu in jednoti, suspendiral vsak nadaljnji assement v smrtinski sklad. Z drugimi besedami povedano, vsi člani, ki so pri jednoti zavarovani za "navadno življenjsko zavarovanje" in kateri plačujejo mesečne prispevke na bazi življenjske dobe člana, bi prenehali po tridesetih letih plačevati za svojo smrtinsko zavarovalnino.

To, kar sestra priporoča, je vendar bilo odobreno na enajsti redni konvenciji, ki se je vršila v Clevelandu leta 1937, z resolucijo, katere določa, da se nobenega člana, kateri je 30 ali več let v organizaciji in ne more več plačevati assementa v smrtinski sklad, ne črta iz jednote, pač pa jednota zanj plačuje članarino iz sklada izrednih podpor, katere se ob času smrti takega člana odračuna od smrtinske zavarovalnine. Sicer pa, kdor želi smrtinsko zavarovanje, za katerega mu ne bo treba plačevati skozi vso življenjsko dobo, tak član se lahko zavaruje ali spremeni sedanjí certifikat v dvajsetletno odplačano zavarovanje (Twenty Year Life), za katero je kajpada treba plačevati višje prispevke.

Kar se tiče "paid-up policy", naj bo omenjeno, da jih izdaja tudi naša jednota, kot že zgoraj pojasnjeno. Važno vprašanje je, kakšne "paid-up policy" izdaja organizacija, ki jo ima sestra v mislih, namreč, ali je izdana za originalno smrtnino, ali mogoče za znizano vsoto. Drugo vprašanje je, kakšne določbe ima ta originalna polica, ob kateri starije je ista izdana in kaj so prispevki.

Gledaje operacij in odškodnin, o katerih se sestra spominja, da smo nekaj plačevali nižje redne mesečne prispevke kot na primer sedaj in prejemale višje podpore, je res, toda pozabila je dostaviti, da smo v istem času tudi plačevali izredne doklade v odškodninski sklad, katere so v skupnem presegale sedanje redne assemente. Leta 1926 smo imeli \$1.00 izredne doklade, leta 1927 50c, leta 1930 25c; od oktobra leta 1931 pa do oktobra leta 1932 je bila izredna mesečna doklada 5c na člana in novembra decembra istega leta pa še posebna po 50c na člana. Od tedaj dalje je bila izredna mesečna doklada 10c mesečno na člana v odškodninski sklad, dokler niso stopila v veljavo nova pravila z omejitvami.

Poleg omenjene izredne doklade smo še iz upravnega sklada prenesli precej tisočakov v odškodninski sklad pod državno regulacijo, da bi imeli od \$40,000 do \$50,000 deficita, kot smo ga imeli one čase, bi ram brez dvoma oblasti narekovala, koliko assementa bomo plačevali in koliko prejemale v podporah, če bi hoteli obdržati te vrste zavarovanja.

Trditi, da mladina pri naši jednoti nima nobenih ugodnosti, more le oni, ki je slabo poučen o dejstvih. Pri naši organizaciji člani, ki prestopijo iz mladinskega v oddelek odraslih članov, prejmejo lepo vsoto za plačevanje assementa v obliki kredita; tako imajo tudi ugodnosti glede operacij, odškodnin in tudi pri bolniški podpori, v kolikor to določajo pravila. Poleg rednih podpor se je že tudi marsikateremu mlademu členu pomagalo z izredno podporo, kar bomo brez

dvoma tudi članom-vojakom, ki se vrnejo v civilno življenje in če bodo v potrebi. Da je mladina bodočnost jednote, o tem vprašanje med nami ni spora in storilo se bo, posebno za one, ki so bili ali so na bojnih poljanah, kolikor bodo sredstva dopuščala, oziroma, kolikor bo članstvo pripravljeno žrtvovati. Sedanjih pravil pa ne more izvršni odsek ali glavni odbor spremeniti.

Glede dividend, ki jih nekatere organizacije plačujejo članom, želimo omeniti le toliko, da za dotične dividende člani sami prispevajo v obliki višjega assementa, mi pa rajše vidimo, da si dotični denar kar sami obdržijo, mesto da bi jim ga pošiljali. Kdor misli, da dobi nekaj za "šenk", ta vara samega sebe.

Tudi primera, da neka organizacija plačuje polovične prispevke za zavarovalnino, vojakom iz centralne blaginje, ni javnosti pravilno predstavljena. V takih slučajih je treba pojasniti ožje pogoje, okoliščine, prispevke itd., tedaj šele bi bilo mogoče čitatelju napraviti pravilno sodbo.

Kritizirati svoje lastno podjetje v luči napačno predstavljenih dejstev ne koristi organizaciji niti članstvu.

F. A. Vider, gl. tajnik.

VELIKI SHOD V PRID
PRIMORSKO

Cleveland, O.—Evropska vojna je končana, ampak s podpisom miru so se pojavila različna vprašanja narodnostnih manjšin, ravnotežja vpliva velesil in mnogo drugih zamotanih problemov. Za nas Slovence pride v poštev primorsko in koroško ozemlje, ki spada po vseh pravih k novi, federativni Jugoslaviji. Če bi bila Jugoslavija velesila, bi to vprašanje sploh ne prišlo v poštev, ker pa ni velesila, je pa Primorje postalo predmet angleških mešetarjev in kramarjev. Kakšna usoda čaka Primorsko in Trst, je seveda zavito v diplomatsko tajnost, toda soodeč po pisanju ameriških časopisov, se ne obeta nič dobrega.

V svrhu boljših informacij tržaškega vprašanja, ameriškemu časopisju in javnosti sploh, so sklenili clevelandski Jugoslavo-ni sklicati velik javen ljudski shod v nedeljo, dne 17. junija, ob 3. uri popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair ave. Ta shod se bo vršil pod imenom "United Committee of Cleveland Jugoslavs." V odboru so zastopani: Slovenci, Srbi, Hrvatje in Macedonci, neglede na stranko ali versko prepričanje. Sodelovali bodo tudi ostali Slovani, člani Vseslovenskega ameriškega kongresa.

Na vzporedu bodo prominentni slovanski in ameriški govorniki. Glavni govornik bo pa član jugoslovanske delegacije iz San Francisca. Na programu bodo tudi glasbene in pevске točke.

V zvezi s tem bodo na tem shodu proslavili tudi dan zmage nad nemškimi in italijanskim fašizmom. Na vso slovensko javnost apeliramo, da rezervira nedeljo, dne 17. junija, izključno za ta shod in s tem pokaže solidarnost za pravične zahteve našega Primorja. Čim več nas bo, tem večji vtis bomo napravili na navzoče ameriške poročevalce. Ob tej priliki bomo odposlali tudi primerne resolucije na merodajna mesta. Več podrobnosti o tem shodu še sledi. Na svidenje!

Za odbor:

Frank Česen.

SEZONA PIKNIKOV IN
40-LETNICA PROLETARCA

Chicago, Ill.—V nedeljo, 17. junija se vrši piknik v korist lista Proletarca pri Keglu v Willow Springsu. Ker letos obhaja Proletarec svoj 40-letnico, ni nič več kot prav in moralna dolžnost vsega naprednega življaja Chicagu in okolišnih naselbinah, da damo moralno in gnetno podporo listu, kateri je nas proletarce učil in bodril ter stal neustrašeno ob strani izkoriščanih in razžaljenih vseh 40 let. Metali so mu polena pod noge, da bi ga vrgli iz tira za principe, za katere je bil ustanovljen in se je boril, pljuvali so v njega in na vse mogoče načine so ga sramotili. Samo zato, da bi ga diskreditirali med delavci, ker le na ta način se bi njim nakana posrečila, če mu odrečejo podporo zavedni slovenski delavci, ker oni so bili skoz in skoz hrbenica njegovega obstoja, v dobrih kakor tudi v slabih časih.

Tega se je zavedal Proletarec ne in delavski vest. Ali jih in teledi zvesto stal na strani čitate vsak dan?

tistih, ki se zavedajo, da na svetu ne bi bilo tade nikakršnega pomanjkanja radi brezposelnosti, bolezni ali drugih lahko preprečenih nesreč in druge vrste mizerije za delavce. Ne bilo bi barbarskega klanja človeka proti človeku, če bi bile razmere tako urejene kot jih uči socializem, katerega propagator je Proletarec. Za takega so ga ustanovili naši delavski pionirji, tak je bil vseh 40-let, tak je še danes in tak bo tudi ostal, dokler bodo stali ob njem zavedni slovenski delavci.

Udeležimo se njegovega piknika v nedeljo, 17. junija v velikem številu.

Društvo Pioneer št. 559 SNPJ se tudi pridno pripravlja za svoj običajni in veliki letni piknik, ki se bo vršil v soboto popoldne in zvečer 4. avgusta v Pilsen Parku. Prostor se nahaja na West 26th st. in Albany ave. Ker je društvo Pioneer eno najboljših progresivnih angleško-slovojskih društev v jednoti, je popolnoma pravilno, da napredni element s takim društvom sodeluje in se udeležuje njegovih priredb. Na programu bodo različne zanimivosti, kakor tudi ena najboljših godb za pesalce. Oddana bo tudi velika nagrada v vrednosti \$150.00. Kaj bo ta nagrada predstavljala, je še tajnost. Za enkrat je glavno, da si zapomnite datum 4. avgusta za piknik Pioneerjev.

Louis Zorko.

SHOD V PROSLAVO ZMAGE
V NEW YORKU

New York.—Združena jugoslovanska društva v New Yorku prireajo velik shod v Manhattan Centru v New Yorku dne 17. junija 1945. Shod se bo pričel ob štirih popoldne in pričakuje se, da bo obilno obiskano, kajti s tem shodom bomo newyorški Jugoslavo-ni proslavili zmago v Evropi, osvobodjenje naših bratov in sester v Jugoslaviji ter povratek naših lastnih ameriških fantov in mož z evropskih bojišč...

Danes pa je pred zavezniki svetom tudi važno vprašanje Trsta in Istre ter slovenskega Primorja, ki je bilo osvobojeno po borcih iz teh krajev samih, a angleška in ameriška vojska, ki je prišla v Julijsko Krajino iz Italije že po osvoboditvi teh krajev, sedaj zahteva, da se domači jugoslovanski borci umaknejo s svoje lastne zemlje in prepuste okupacijo njim... Tako zahteva tudi naš državni oddelek... tako zahteva angleška vlada... tako zahtevajo interesi, ki jim ni mar kaj vse je pretrpel v zadnji vojni prodani jugoslovanski življ, katerega je žulil in trpinčil italijanski imperialistični fašistični jarem cel četrtstoletje... Ne, tem intereseom ni mar, če tretjina slovenskega naroda, ki je bil odtrgan od narodovega telesa v zadnji vojni v Primorju in Korotanu, izgine... ni jim mar usoda hrvaškega življa v Istri in v hrvaškem Primorju... njih briga zgolj to, da dosežejo svoje cilje, tako ali tako...

Ali mi smo v tej vojni delali in doprinali k vojnemu naporu zato, da bi se po tej zaključeni moriji izvajali principi Atlantske izjave, ki jamči malim narodom in manjšinam pravico in svobodo...

V smislu teh principov bomo v Manhattan Centru tudi govorili v prid naših dolgo zaslužnih bratov, kakaj, ako v tem kritičnem trenutku ne spregovorimo odločne besede za pravice naših bratov in zaveznikov, tedaj bodo oni, ki hlepijo po jugoslovanski zemlji in po lepem tržiškem pristanu, imeli še več poguma, da trošijo v svet laži, da Jugoslavo-ni grabijo "italijansko" zemljo...

Na shodu bodo razni govorniki, med temi naš poznani pisatelj Adamič ter polkovnik Zore, ki je prišel iz Slovenije in je narisan in razžaljen vseh 40 let. Metali so mu polena pod noge, da bi ga vrgli iz tira za principe, za katere je bil ustanovljen in se je boril, pljuvali so v njega in na vse mogoče načine so ga sramotili. Samo zato, da bi ga diskreditirali med delavci, ker le na ta način se bi njim nakana posrečila, če mu odrečejo podporo zavedni slovenski delavci, ker oni so bili skoz in skoz hrbenica njegovega obstoja, v dobrih kakor tudi v slabih časih.

Slovenski odsek pripravljalnega odbora.

V Prosveti so dnevne svetovne in delavski vest. Ali jih in teledi zvesto stal na strani čitate vsak dan?

Novi člani Trumanovega kabineta—od leve na desno: Justitični tajnik Thomas C. Clark, delavski tajnik Lewis B. Schwellenbach in poljedelski tajnik Clinton Anderson. Clark je bil pomočnik v justičnem departmentu, Schwellenbach zvezni sodnik, prej pa zvezni senator, Anderson pa je bil kongresnik.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

2557-59 So. Lawndale Ave. Chicago 23, Illinois

GLAVNI ODBOR

Izvršni odbor

VINCENT CAINKAR, gl. predsednik 2557 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
J. A. VIDER, gl. tajnik 2557 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
ANTON TROJAR, gl. pomočnik 2557 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MURKO G. KUHEL, gl. blaginjak 2557 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
LAWRENCE GRADISKEK, tajnik bol. odd. 2557 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MICHAEL VRIHOVNIK, direkt. mlad. odd. 2557 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
PHILIP GODINA, upravitelj glasila 2557 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
ANTON GARDEN, urednik glasila 2557 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

Podpredsedniki

MICHAEL R. KUMER, prvi podpredsednik Box 64, Universal, Pa.
CAMILUS ZARNICK, drugi podpredsednik 3579 W. 66th St., Cleveland 2, Ohio

Districtal podpredsedniki

JOS. CULKAR, prve okrožje 417 Woodland Ave., Johnstown, Pa.
JAMES MAGLICH, druge okrožje R. D. No. 1, Oakdale, Pa.
RAYMOND TRAVNIK, tretje okrožje 7925 Middlepointe, Dearborn, Mich.
JOHN SPILLER, četrto okrožje 3979 Randall St., St. Louis 16, Mo.
URSULA AMBROZIC, peto okrožje 418 Pierce St., Eveleth, Minn.
EDWARD TOMSIC, šesto okrožje 823 W. 7th St., Walsenburg, Colo.

Gospodarski odbor

MATH PETROVICH, predsednik 253 E. 151st St., Cleveland 10, Ohio
VINCENT CAINKAR 2557 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
J. A. VIDER 2557 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MURKO G. KUHEL 2557 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
JACOB ZUPAN 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.
LUDWIG L. LOTRICH 1937 So. Trumbull Ave., Chicago 23, Ill.
RUDOLPH LISCH 706 E. 260th St., Euclid 17, O.

Poradni odbor

ANTON SHULAR, predsednik Box 37, Arma, Kansas
FRANK VRATARICH 315 Tener St., Luzerne, Pa.
FRANK BARBIC 19511 Musko Ave., Cleveland 19, Ohio
ANDREW VIDRICH 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.
JOSEPHINE MOČNIK 772 E. 185th Street, Cleveland 19, Ohio

Nadzorni odbor

FRANK ZAITZ, predsednik 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
JOSEPH FIFOLT 1237 E. 90th St., Cleveland 3, Ohio
ANDREW GRUM 17182 Snowden, Detroit 21, Mich.
JOHN OLIP 231 So. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.
FRED MALGAI 25 Westclox Ave., Peru, Ill.

Glavni sadravnj

DR. JOHN J. ZAVERTNIK 2219 So. Ridgeway, Chicago 23, Ill.

Zapisniki sej gl. izvršnega odseka SNPJ

Seja 2. maja 1945

Predsednik odpre sejo, glavnega izvršnega odseka SNPJ ob eni uri popoldne. Navzoči so bratje Cainkar, Vider, Trojar, Kuhel, Gradisček, Vrhovnik, Godina in Garden.

Predloženi in sprejeti so zapisniki izvršne seje z dne 25. aprila t. l.

Glavni tajnik nato predloži vprašanje ustanovitve novega društva v naselbinu Hostetter, Pa. Društvo št. 318, Baggaley, Pa., poroča, da omejena naselbina spada pod njegovo področje, da se je novo društvo snovno brez njegove vednosti, da ni dovolj polja za oba in tako dalje, in radi tega spora je zadeva pred gl. izvršnim odborom. Sledi primerna razprava in končno je zaključeno, da se delegira prvi gl. podpredsednik Michael Kumer, ki živi v on-dotnem okraju, da stavi predlago, ter se z odločitvijo počaka, dokler ne dobimo njegovega poročila o zadevi.

Nato predloži zadevo bolnega br. J. Majnarica od društva št. 194. Po predčitju poslanih evidenc, je razvidno, da je velika revščina in sklenjeno je, da se mu nakaže \$75 izredne podpore.

Tajnik bolniške podpore predloži zadevo umrlega br. J. Virantja od društva št. 256. Za njim je ostalo nekaj bolniške podpore in njegovi dedici prosijo, da bi se tisto obrnilo za poravnane stroškov za zdravniško in bolnišnično. Odobreno.

Nato so predložene razne operacijske zadeve in na priporočilo glavnega zdravnika so odobrene sledeče:

Dr. I. Ime

14 Anton Zainer	\$25.00
267 Martha Anderson	35.00
559 Helen Sollar	25.00
559 Margaret Karun	25.00

Nadalje so predložene razne prošnje za izredno podporo in posojilo za assement. Odobrene so kot sledi:

PROŠNJE ZA POSOJILLO ASESMENTA

Applications for Loan for Assessment

Društvo št. Lodge No. 434-Joe in Agnes Dolanc za šest mesecev.

PROŠNJE ZA IZREDNO PODPORO

Applications for Special Benefit

Društvo št. Lodge No. 39-Anton Murenc.....\$25.00
51-Frank Babic.....15.00
615-Mary Taucher.....25.00

Zaključek seje ob 2:15 popoldne.

Seja 9. maja 1945

Predsednik odpre sejo ob eni uri popoldne. Navzoči so vsi člani glavnega izvršnega odseka.

Predloženi in sprejeti so zapisniki izvršne seje z dne 2. maja t. l.

Nato glavni tajnik predloži sledeče:

Zadevo umrle Mary Hartenian, članice mladinskega oddelka društva št. 632. Zadeva je zadržana radi nesoglasja v poročilih na listinah. Po potrebnem pojasnilu zadeve je sklenjeno, da se smrtnina izplača.

Pismo iz urada organizacije Washington Fraternal Congress, v katerem poročajo o nameravani državnih konvencijah ter vabijo, da bi bila tudi naša jednota zastopana. Se vzame na znanje.

Nadalje pismo od organizacije California Fraternal Congress, iz katerega je razvidno, da so po pomoti izstopili iz omenjene organizacije ter igrirajo, da spremenimo tozadevni sklep in pošljemo nadaljnjo članarino. Sklenjeno, da se članarino obnovi, zaeno pa sporoči, da mi nismo izstopili in opozori na to neveljavo.

Tajnik bolniških podpor poroča o zadevi br. Kužnika, člana društva št. 14, kateremu je zadržal izplačilo bolniške podpore iz razloga, ker se najuže deli časa v Californiji in člane od svojega društva, pa ni vzel pristojnega lista k bližnjemu društvu, kakor naša pravila določajo, ter radi drugih nerednosti. Glede tega

ločeno, da se podari pet različnih nagrad, priporoča, da se imenuje posebni odbor, ki naj vse to pregleda ter odloči, kateri udeleženci so upravičeni do nagrad.

Nato se razpravlja o položaju nesrečnih rojakov in starih kraju in zlasti o neprijetni situaciji v Trstu ter ondotnih krajev, ki je tam nastala vsled tujih intrig in nasprotikov svobode in po ljudski volji izoblikovane nove demokratske Jugoslavije. Sklenjeno je, da se sestavi tozadevna spomenica ter v imenu jednote pošlje predsedniku Trumanu in nekaterim drugim državnikom v Washingtonu, opozarjajoč jih na resnost položaja in da je v interesu tudi ameriškega ljudstva, da se zahteve Jugoslovancev upoštevajo ter ta stvar pravilno in pravično reši.

Nato so predložene v rešitev še razne odškodninske in operacijske zadeve ter na priporočilo glavnega zdravnika odobrene kot sledi:

St. dr. I. Ime

13 Louis Thelen	\$15.00
32 Leopold Rudman	25.00
185 Frances Lunder	15.00
393 Mary Milavec	300.00
584 Mary Rant	25.00

Zaključek seje ob 4. pop.

V. CAINKAR, gl. predsednik.
F. A. VIDER, gl. tajnik.

POROČILO O NAKAZANI BOLNIŠKI PODPORI

Nakazna dne 7. junija 1945

REPORT OF SICK BENEFIT PAYMENT

Payment of June 7, 1945

2 Anna Weytenick \$20, Julia Kosom \$17, John Lazar \$14, Joseph Radel \$84, Theresa Vene \$29.

5 Frances Kurnik \$20, Anna Medvedich \$46, John Zetko \$14, Joseph Oredkar \$14, Joseph Kraic \$15.50, Frank Kapla \$28, Joseph Suterich \$42, Joseph Bozic \$28, Joseph Boric \$28, Joseph Klauzer \$24, Joseph Kopic \$44, John Bukovec \$36, John Zaic \$26, Matt Belian \$14, Mary Prijatelj \$26, Srečko Erzen \$9, Frank Stupar \$28, Frank Rayer \$20, Anna Kutcher \$12, Jacob Konar \$22, Joseph Medvedich \$46.

6 Alvin Horvick \$15, Frank Pustovrh \$40, Julia Kramar \$21, Julia Kramar \$21, Harry S. Mangas \$24, Frank Kopac \$15, Guy Petrillo \$38, Angela Selisnik \$13, Angela Selisnik \$18, John Babic \$28.

10 Joseph Naglic \$16, Louise Erzen \$28, Peter Musich \$14, John Anzelc \$21, Joseph C. Zaverensk \$32, Louis Groshel \$15.50, Louis Groshel \$31.

13 Lazo Zatezalo \$14, Mildred Wukeson \$16, Frank Blatinik \$18, Louis Thelen \$28.

18 Louise Korzel \$15.

22 Anna Lamich \$17.50, Kata Mihelich \$17.50, Apollonia Milosevic \$36, John Stimac \$90.

23 Kathryn Skrabicki \$5.

28 Anthony Papesh \$5, Josephine J. Pavlovic \$5.

30 Joe Elmar \$5.

36 Cecilia Knafler \$5.

42 Mary Udovich \$59.50, Mary Urabec \$13.

48 Carolyn Patti \$5, Jennie Valencie \$14, Jennie Valencie \$14, John Jankovich \$13.

49 Frank Rezek \$28, Anton Jelenc \$56, Andrew Krivna \$60, Andrew Krivna \$18, Andrew Jancar \$54, Alois Racio \$11, Bertha Ferenczy \$60, Mary Zitznik \$31, Frank Gorenc \$34.

53 Jeneva Stuart \$5.

57 Jerry Strudel \$72.

64 Regina Slavich \$15.

87 Rudolph Zornik \$14, Julia Prejza \$31.50, Andrew Zagar \$28, Barbara Badianjak \$28.

92 Mollie Zemanek \$24, Dominie Ceschi \$24.

97 Peter Verhugan \$74.

98 Louise Just \$5.

106 Mary M. Riman \$15, Patricia P. Checkoff \$30, Steve Burlik \$28.

107 Margaret Trost \$5.

110 Ignac Kianian \$40.

114 Andrew Bublich \$13.50, Louis Ambrozic \$28, Anton Komac \$56.

124 Mary Zedar \$5, Frank Vozelj \$12.50.

125 Jacob Borovich \$20, Sam Pasalich \$30, Jacob Tulich \$24.

131 Mildred Zupancic \$5.

137 Ann V. Zlebnik \$5.

143 Mary Zajer \$5.

147 Mary Piccoli \$5, Vera Potocnik \$15.50.

158 John Maslo \$54, Mary Smrtnik \$56, Agnes Kautz \$18.50, Vida A. Pedzir \$9, Rudolph Samsa \$13.50.

161 Manda Kosovitch \$25.

168 Jennie Brezovec \$5, Dorothy F. Litz \$28, Joseph Sternec \$15.50.

171 Frances Zebre \$12, James Levonoff \$28, Joseph Briski \$46, Nick Mochilar \$37.

174 Angela Oshaben \$5.

177 Mary Resley \$5.

191 Gregor Gregorich \$9, Sophie Devan \$14.

208 William Friend \$20.

210 Walter Simcich \$29.

215 Lucille Vonder Haar \$20.

219 Mary Leasek \$15.

228 Eva Prich \$25, George Korich \$60.

230 Vesta Vostich \$25.50.

240 Mary Lonchar \$14, Stephanie Satina \$5, Anna Bozovitch \$15, Matt Gracanic \$17, Rose Mance \$20.

242 Jacob Volkart \$7, Vincent Sirolla \$28, Frank Paulic \$66.50.

243 Mary Stral \$40.

244 Matt Lubich \$18.50.

253 Frances Kominsky \$5.

254 Betty J. Schrock \$5.

268 Joseph Wise \$25.50.

286 Augusta Kurl \$11, Helen A. Brown \$18.

289 Martha Polynick \$5.

296 Joseph Gregorich \$20.

302 Vincent Cherne \$35.

321 Olga Clifton \$20, Rosie Korosec \$30, Anton Rudin \$29, Agnes Lusina \$35.

322 Virginia Smoltz \$20, Virginia Smoltz \$5, Anne Wickits \$5.

333 Mary Suponice \$20, Mary Suponice \$20.

356 Marko Katalinich \$20.

356 Louis Rucker \$25.50, Marko Balen \$45.

364 George Poylo \$9.

364 Adam Tatar \$58, Stanley Bruginaki \$40.

365 Anna Makuta \$5.

371 Olga Purcell \$5.

390 Joseph Weiss \$25.

405 Joseph Stubler \$9, Milan Mrkalj \$58.

411 Wilma Mandick \$40.

424 Helen Jakovic \$14.

425 Anna Prevarez \$20.

436 George Shupat \$52.50, Andy Karol \$14.

437 Peter Jurvich \$34.

438 Irene M. Maurich \$5.

447 Mike Ferlin \$33, Mike Ferlin \$33.

476 Christina Sabec \$34.

483 Mary Wolfe \$22, Sophie Vuellich \$20.50, Mildred Goodrich \$80.

486 Peter Prich \$22.50.

489 Bertha Madarasz \$20.

524 Antonia Miller \$17.50.

526 Veronica Ingold \$5.

539 Frank Vidvial \$27.

554 Steve Juras \$20.

555 Dorothy Marynki \$32, Mary Erickson \$20, Mary Novak \$5.

586 Emily Bucher \$5, Stalle J. Zedeli \$5.

585 Stalle J. Zedeli \$5.

575 Bertha Medsker \$5.

604 Dorothy Lencaric \$5, Mary Schoenfeld \$5, Josephine Shapack \$20.

587 Miro Novak \$4.

598 Frances Ambrozich \$20, Anton Tomsic \$52.50.

610 Anna Petro \$5.

613 Frances Rios \$20.

615 Goldie Knapp \$5.

626 Anna Ciglic \$5.

631 Jennie Shales \$29, Mary Dedich \$42.

638 Cecilia Yurt \$5.

674 Joseph Polkavich \$31, Joseph Polkavich \$60.

FEDERACIJA SNPJ

ZAPISNIK FEDERACIJE SNPJ ZAPADNE PENNE

East Pittsburgh, Pa.—Redna seja federacije društven SNPJ v zapadni Penni se je vršila v nedeljo, 22. aprila, v Coverdalu, Pa.

Brat predsednik John Kvarlich odpre sejo ob 10:30 popoldne. Od odbora je odsoten brat Jacob Ambrozich, tajnik federacije, radi bolezni in se ga oprostijo.

Zastopana so sledeča društva: 6, 88, 106, 118, 138, 166, 240, 245, 265, 295, 300, 386, 419, 427, 586 in 629, skupaj 16 društven s 37 zastopniki in odborniki. Zapisnik prejšnje seje je sprejet kot čitan.

Dopisi: Pismo tajnika J. Ambrozicha je vzeto na znanje.

Poročilo zastopnikov: društvo št. 6 (Sygan): Pri vojaki imajo 95 članov; št. 88 (Moon Run): 43 članov pri vojaki; 106 (Imperial): Umrli je br. Anton Kerin, pri vojaki je pogrešan Frank Kerin; članov imajo 39 pri vojaki; 118 (Pittsburgh): Umrli sta Frank Tomšič in sestra Ana Iskra; 138 (Strabane): Praznovali bodo 35-letnico na 4. julija in gl. govornik bo Frank Zaitz; 166 (Presto): Imajo 18 članov pri vojaki; 245 (Lawrence): Pri vojaki je bil ubit br. Howard Bioni; imajo 12 članov v vojni; 265 (S. View): Umrli je brat Joe Kosjan; 295 (Bridgeville): V vojni je bil ubit br. J. Japelj; 23 članov pri vojaki; 419 (Harwick): Umrli sta Rudi Ferjan in Katarina Dolenc; 586 (Cheswick): Umrli sestra Frances Jerič; 629 (East Pittsburgh): Umrli je sestra K. Miklavčič. S tem so poročila zastopnikov končana in brat predsednik pozvaje navzoče zastopnike in odbornike, da vstopijo v zadnji pozdrav za pokojnimi člani.

Poročilo odbornikov: Predsednik poroča, da je deloval kot po navadi, po svoji najboljši moči. Ker brata tajnika ni navzočega, poda finančno poročilo br. blaginjak Anton Cipčič, in sicer za zadnje tri mesece. Federacijsko premoženje znaša \$873.84. Nadzorniki se strinja, in računski so odobreni. Brat blaginjak poroča, da je društvo št. 210 SNPJ iz McKees Rocks poslalo \$15 za staro domovino. Denar je poslal v urad SANSa.

Na seji angleško poslujoče federacije SNPJ, katera se je vršila 15. aprila v Veroni, je zastopal slovensko federacijo Anton Rednak. Njegovo poročilo o delovanju angleške federacije je vzeto na znanje.

Angleško federacijo zastopa brat Michael Kumer in poda precej obširno poročilo o njenem delovanju. Govori tudi o pripravah skupnega odbora za praznovanje 35-letnice društvenega obstoja.

Bratje in sestre, dolžnost nas vseh je, da bo praznovanje resnično velika in pomembna. Vabimo tudi tukajšnja društva, da nas bi posetila v velikem številu.

Proslavljanje takih obletnic je med nami že ukoreninjena navada. Ob takih prilikah se kaj radi spominjamo na delo v preteklosti in težave, s katerimi se je moralo društvo boriti kot se mora boriti vsaka delavska organizacija, ki je ustanovljena izključno za dobrobit in blaginjo splošne človeške družbe.

Petintridesetletnica podpornega društva ni zgolj slučaj, da bi šli kar tako mimo nje nemoteno naprej. Potrebno je, da tako obletnico počastimo na lep in dostojen način in s tem demonstriramo našo solidarnost društvu in SNPJ, katere smernice in cilji slone na izrazito delavskih principih. Članstvo našega društva lahko s ponosom zre na svoje lepe uspehe in svoje rekordno delo, ki ga je doseglo v 35 letih.

Delo naših ustanoviteljev je bilo težavno, ker pa so bili vztrajni in trdno prepričani, da vsrsko pošteno in koristno delo, so v vseh okoliščinah uspeli. Oni so pionirji, ki so razumeli naše potrebe in se niso bili težkega dela, ampak so šli naprej in naprej od uspeha do uspeha. In letos, na dan 4. julija, bomo slavili de-

Društvene priredbe

DOMAČA ZABAVA DRUŠTVA ROŽNIK 18 SNPJ

Chicago, Ill.—V soboto, 16. junija, bo priredilo društvo Rožnik št. 18 SNPJ veselico na mesto piknika, ker vreme za piknike je letos premrzlo. Zato pa bomo imeli piknik kar v dvorani brata Paula Bergerja, 2653 So. Lawndale ave.

Nikomur ne bo žal, če se bo udeležil veselice, kajti imeli bomo dobro godbo in prav tako postrežbo v splošnem. Posebno imajo dolžnost, da se pokažejo, če so še živi, oni člani Rožnika, kateri se niso že dolgo udeležili ne seji in ne zadnje veselice. Pokažite se vsaj enkrat na leto!

Znano vam je, ako hočemo, da društvo obstoji, moramo pomagati vsi člani in ne vedno eni isti, ki vedno delajo in žrtvujejo za društveni napredek. Vstopnina ne bo stala nič, zato ne bo mogel imeti nihče izgovora, da mu ni nikdo ponudil ali poslal vstopnice. Za zadnje veselice smo jih pošiljali in nekateri so storiili svojo dolžnost in jih plačali, nekateri pa se sploh niso zmenili niso. Veselice prirejamo zato, da se člani seznanimo med seboj in zaeno pomagamo društveni blaginji. Stroške imamo velike, dohodkov pa malo.

Vabimo vse članstvo in prijatelje, da se gotovo udeležite te veselice, kajti drugače bomo morali zopet plačati doklado in tako boste vsi enako trpeli in ne samo nekateri. V slučaju bolezni ali kake druge pomoči, se nekateri člani radi uježe, češ, kake uradnike pa imamo, da tako slabo poslujejo. Ampak tega so krivi tisti člani, ki nečejo pomagati društvu. Kako morete zahtevati točno postrežbo, ako sami zanemarjate svoje dolžnosti? Dolžnost vsakega člana je, da se udeleži društvene prireditve in tako pomaga samemu sebi in društvu.

Pripeljite na veselico tudi svojo družino, da se bomo skupaj malo zabavili in povesečili ter pozabili na gorje in druge neprijetnosti, ki nas tlačijo dan za dnem. Razvedrila ni nikoli zadosti, dela in skrbi pa hitro preveč.

Za ples bo igrala Možinova trojica, ki igra same poskočne in lepe valčke in zato se ne bo treba nikomur dolgočasiti. Tudi zmrazovati ne bo treba in komarje ne bo.

Torej ne pozabite, v soboto, 16. junija, vsi na Rožnikovo domačo zabavo, ki se bo vršila v Bergerjevi dvorani. Na svidenje!

Jacob Marinich, predsednik.

PETINTRIDESETLETNICA DRUŠTVA 138 SNPJ

Strabane, Pa.—Članstvo društva Postojnska jama št. 138 SNPJ je vlijudno vabljeno, da se številno udeleži redne mesečne seje, ki se bo vršila 17. junija; pričetek ob desetih popoldne. Na seji bomo razmotrivali in izvolili odbore za prireditev, ki se bo vršila 4. julija ob priliki praznovanja 35-letnice društvenega obstoja.

Bratje in sestre, dolžnost nas vseh je, da bo praznovanje resnično velika in pomembna. Vabimo tudi tukajšnja društva, da nas bi posetila v velikem številu.

Proslavljanje takih obletnic je med nami že ukoreninjena navada. Ob takih prilikah se kaj radi spominjamo na delo v preteklosti in težave, s katerimi se je moralo društvo boriti kot se mora boriti vsaka delavska organizacija, ki je ustanovljena izključno za dobrobit in blaginjo splošne človeške družbe.

Petintridesetletnica podpornega društva ni zgolj slučaj, da bi šli kar tako mimo nje nemoteno naprej. Potrebno je, da tako obletnico počastimo na lep in dostojen način in s tem demonstriramo našo solidarnost društvu in SNPJ, katere smernice in cilji slone na izrazito delavskih principih. Članstvo našega društva lahko s ponosom zre na svoje lepe uspehe in svoje rekordno delo, ki ga je doseglo v 35 letih.

Delo naših ustanoviteljev je bilo težavno, ker pa so bili vztrajni in trdno prepričani, da vsrsko pošteno in koristno delo, so v vseh okoliščinah uspeli. Oni so pionirji, ki so razumeli naše potrebe in se niso bili težkega dela, ampak so šli naprej in naprej od uspeha do uspeha. In letos, na dan 4. julija, bomo slavili de-

lo teh uspehov, ki so jih dosegli naši pionirji in društveni člani v teku 35 let. Ustanovitelji so začeli orati ledino in sejati zdravo in dobro seme, ki je obrodilo bogate sadove. Vse to pač zasluži, da proslavimo 35-letnico na impozanten način in zaeno manifestiramo lojalnost naši SNPJ.

Izvrševalni odbor društva deluje, da bomo imeli pester program. Nastopilo bo tudi več govornikov, med njimi tudi Frank Zaitz, predsednik nadzornega odbora SNPJ, in James Maglich, glavni odbornik in predsednik angleško poslujoče federacije za zapadno Penno.

Torej članstvo vseh sosednjih društven je vabljeno, da gotovo poseti 35-letnico društva št. 138 SNPJ.

Za društvo št. 138 SNPJ: John Koklich, predsednik.

Društvene vesti

Chicago, Ill.—Pozivam članstvo društva Pioneer 559 SNPJ, da se gotovo udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila v petek, 15. junija; začetek točno ob osmih zvečer. Ta seja bo jako pomembna, kajti volili bomo delegata in namestnika za 13. redno konvencijo SNPJ, ki se ima vršiti v mesecu avgustu.

Važno je, da izvolimo dobre delegate, ki bodo resnično delali v korist društva in Slovenske narodne podporne jednote. Razpravljali bomo tudi o drugih važnih točkah in tudi o pikniku, ki se bo vršil 4. avgusta v Pil-senovem parku na Albany in 26. ulici.

Prosim, da članstvo upošteva to naznanilo.

John Simon, podpredsednik.

West Park, O.—Pozivam članstvo društva Delavac št. 257 SNPJ, da se udeleži prihodnje društvene seje, ki se bo vršila 17. junija, pričetek ob devetih popoldne. Na dnevnem redu bodo volitve delegata in namestnika za prihodnjo redno konvencijo SNPJ, ki se ima vršiti v mesecu avgustu.

Na seji bomo razpravljali tudi o drugih zadevah, tikajočih se društva in jednote. Ako ima kakšen član dobro sugestijo, naj jo predloži na seji, katero bo lahko potem tudi naš delegat zagovarjal na konvenciji.

Mary Knafelic, tajnica.

Cleveland, O.—Članstvo društva št. 139 SNPJ vabim, da se gotovo udeleži seje, ki se bo vršila 21. junija; začetek ob pol osmih zvečer. Seja je važna, ker se bo vršila volitev delegata in namestnika za prihodnjo konvencijo.

Da ne bo kdo ugovarjal, kakor sem slišal po zadnji seji. Vsa ima priliko, da pride na sejo in nominira kogar hoče. Čim več nas bo na seji, tem lažje bomo izvolili dobrega delegata in namestnika. Torej na svidenje v četrtek, 21. junija. Pričetek ob pol osmih zvečer v običajnem prostoru.

Anton Zelesnik, tajnik.

Chicago, Ill.—Vlijudno vabim članstvo društva Narodni vitezi 39 SNPJ, da se udeleži redne mesečne seje, ki se bo vršila v sredo, 20. junija, v običajnem prostoru. Med drugimi društvenimi zadevami, ki jih imamo rešiti, so tudi volitve delegata za prihodnjo konvencijo SNPJ.

Sporočam, da imam še nekaj iztisov Majskega glasa. Želim, da ga čitate, ker je več dobrih člankov in povesti v njem, ki so vredni čitanja.

Pričakuje velike udeležbe, vas vse skupaj bratsko pozdravljam in kličem na svidenje na seji dne 20. junija ob osmih zvečer.

John Potokar, tajnik.

Chisholm, Minn.—Naznanjam članstvu društva Slovan št. 110 SNPJ, da se bo vršila redna društvena seja v nedeljo, 17. junija; začetek ob devetih popoldne v Mahnetovi dvorani.

Na tej seji bomo volili delegata in namestnika za 13. redno konvencijo, zato ste prošeni, da se udeležite v velikem številu.

Kot tajnik društva moram poročati zunanjim članom in članicam, ki se ne morejo udeleževati naših sej, da naše društvo lepo napreduje v članstvu in prav tako v finančnem oziru, zaeno pa se jim zahvaljujem za redno pošiljanje asesmenta. Najlepša hvala!

Frank Yuko, tajnik.

Sedaj imamo bolnih devet članov. Želim jim hitrega okrevanja in da se zopet povrnejo med nas zdravi in veseli. Ob tej priliki tudi priporočam članom-vojakom oz. njih staršem, da pazite, ko se član povrne domov iz vojaške službe, da se zglati pri meni ne kasneje kot v teku 60 dni in s seboj prinese odpustnico (Discharge papers), da bom vse uredil, da bo zopet zavarovan za bolniško podporo in odškodnino. Prosim člane in starše, da to upoštevajo in na koncu vabim vse na sejo 17. junija.

Frank Jenko, tajnik.

Calumet, Mich.—Društvo št. 62 SNPJ bo imelo dne 17. junija seja in vse članstvo je vabljeno, da se udeleži te seje, ki se bo vršila v petek, 15. junija; začetek točno ob osmih zvečer. Ta seja bo jako pomembna, kajti volili bomo delegata in namestnika za 13. redno konvencijo SNPJ in razpravljali tudi o drugih važnih društvenih zadevah.

Joseph Pechawer, tajnik.

Frontenac, Kansas.—Članstvu društva št. 27 SNPJ naznanjam, da smo se združili z društvom št. 228 v svrhu izvolitve skupnega delegata. Vabljeni ste, da se udeležite seje, ki se bo vršila 17. junija. Pogovorili se bomo o zadevi in vse uredili, da bomo pravilno volili delegata na skupni seji, ki se bo vršila 24. junija.

Ne prezrite tega vabila in udeležite se seje v velikem številu. Dolžnost nas vseh je, da delujemo za društvo in jednoto.

Frank Krajsel, tajnik.

McKees Rocks, Pa.—Pozivam članstvo društva št. 210 SNPJ, da se v velikem številu udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila dne 17. junija v običajnem prostoru. Začetek ob dveh popoldne.

Naše društvo se je združilo z društvom št. 360 iz Coraopolisa, Pa., v svrhu izvolitve skupnega delegata in tako bomo na tej seji volili delegata in namestnika za konvencijo SNPJ.

Catherine Stayduhar, tajnica.

Auburn, Ill.—Sporočam članstvu društva št. 335, da je bilo na zadnji seji sklenjeno, da bomo volili delegata za prihodnjo konvencijo na seji dne 17. junija. Naše društvo se je združilo z drugim društvom v svrhu izvolitve skupnega delegata. V primeru, da ne bi dobil noben kandidat večine, potem se bodo morale vršiti ožje volitve pred 1. julijem.

John Homex, tajnik.

Girard, O.—Članstvu društva št. 49 SNPJ naznanjam, da sem se preselil na 401 E. Kline st., Girard, O. Torej od sedaj naprej pridite plačati asesment ali radi kake druge zadeve tikajoče se društva na gori omenjeni naslov.

John Tancek, tajnik.

Yale, Kansas.—Članstvo društva št. 9 SNPJ opozarjam, da se številno udeleži seje, ki se bo vršila 17. junija. Na dnevnem redu bo volitev delegata in namestnika za 13. redno konvencijo SNPJ.

Od članstva je odvisno kakšnega delegata bomo izvolili za prihodnjo konvencijo. Gledati moramo, da izvolimo takega zastopnika, ki bo deloval v korist društva in jednote.

John Pecar, tajnik.

Lloydel, Pa.—Vlijudno vabim članstvo društva št. 60 SNPJ, da se v velikem številu udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila 17. junija; pričetek ob eni popoldne. Na dnevnem redu bo volitev delegata za 13. redno konvencijo, zato ste prošeni, da se udeležite te važne seje.

Ralph Jerman, tajnik.

Central City, Pa.—Članstvo društva št. 247 SNPJ je na seji 21. maja sklenilo, da se združi z društvom št. 389 v svrhu izvolitve skupnega delegata in namestnika. Članstvo je prošeno, da se seje udeleži v velikem številu. Vršila se bo 17. junija; začetek ob dveh popoldne v običajnem prostoru.

Frank Yuko, tajnik.

The Seventh War Loan Drive

THE 7TH WAR LOAN drive started May 14 and will close June 30. The Treasury Department says that Americans, as individuals, are taking on their biggest quota to date—7 billion dollars, 4 billions in E bonds alone. The total national goal is \$14,000,000,000.

The Treasury Department also says that you may be wondering, "Why this biggest of all individual quotas now? Haven't we already reached the peak?"

This, of course, is a fair question, requiring a straight answer. The money is needed for war. The battle of Japan was just begun. It must be backed up, paid for, fought for by a free people, intent on sweeping the Pacific clear of fascist hate—forever.

The war to crush Japan will be bigger, tougher and longer than most Americans expect. The Allied Military Command has estimated that it will take a long time before Japan is completely defeated.

The destruction of Japan's armies has not yet reached the annual rate of normal replacements—between 200,000 and 250,000 men a year. And the Jap, as our men in the Pacific know, fights to the death.

As far as Japan is concerned, the outer empire and the men who defend it are expendable. The Jap will fight the Battle of Japan from inside the inner empire, of which Iwo Jima was an outpost. And Iwo Jima, according to Admiral Nimitz, was a pattern of the resistance our forces may expect to meet in future offensives, as they did at Okinawa.

★ ★ ★

WE ALL KNOW THAT the single greatest obstacle to our crushing of Japan is distance.

While in the Battle of Europe supply ships from our bases in England had only an overnight run to make, ships in the Pacific have long-reach round trips taking up to 5 months to make. To crush Japan will take time, heroic and back-breaking effort, overpowering equipment.

Millions of fighting men, freshly outfitted and equipped, will have to be moved from Europe halfway around the globe; and supplies day-in, day-out by hundreds of new ships now building.

In short, more of everything will be needed. More tanks, more B-29s, halftracks, jeeps and trucks; more rockets, mortars, airborne radar. A whole new air force is in creation; huge new bombers dwarfing the Superfortress; fast new jet-propelled combat planes, the P-80 or "Shooting Star," coming off the lines by thousands.

These are just some of the 101 ways in which your dollars are needed more than ever to bring America's might to its full strength, so that we may crush our foe the faster, make an end of killing, and bring our men back home.

In addition, the sick, wounded and disabled will require medical attention and care. Many millions of dollars will be required for mustering-out pay and benefits voted by Congress to help our veterans get started again in civilian life. This is the least we can do in return for what they've done for us.

★ ★ ★

THERE ARE OTHER weighty reasons for supporting the 7th War Loan, reasons that take us from the present to the future.

By investing in the 7th War Loan, we are safeguarding our own future, our country's future. By putting every dollar over rock-bottom expenses into the purchase of war bonds, we are delivering a body blow to wartime inflation, thus putting a lid on the cost of living and maintaining intact the purchasing power of the dollar. At the same time, too, we are insuring the country and ourselves against the catastrophe of a possible postwar deflation, with its depression, unemployment, misery and heartache.

Let us remember that all previous War Loan goals have been oversubscribed: the 1st by 44%; 2nd, 32%; 3rd, 27%; 4th, 20%; 5th, 29%; and the 6th by more than 50%. Can we do it again in the 7th War Loan drive? It's up to all of us!

This year there will be only two War Loan drives, not three. But in these two drives the government will have to raise almost as much money from individuals as in the three drives last year. That means bigger extra bonds in the 7th, because only by buying more can we make 2 take the place of 3.

Find out what your local quota is—and help make it—oversubscribe it!

Universal Comets

Dates to Remember

UNIVERSAL, PA.—June 24—Meeting of "Welcome Home" to Veterans' Committee of W. Pa. at the SNPJ Hall, Sygan, Sunday, June 24, at 3 p. m. Lodges in both the E. S. and Slovene federations are asked to send delegates to discuss an undertaking for the returning soldiers.

June 17—Dance by Veronians' Lodge No. 680 featuring Jackie Martinec and his orchestra.

July 4—Picnic by Lodge 138 at Strabane. Bro. Frank Zaitz, chairman of SNPJ Supervising Committee and editor of Prosveta, will address the audience.

July 15—Picnic by Westmoreland County Federation at Beachwood Park. Bro. Josko Oven will address the audience.

Comets News

The lodge is pleased with the results of the dance held on May 25th. A nice crowd turned out for the affair, and this included numerous out-of-town friends. We were especially surprised to see a recent acquaintance present. She is Sister Mary Matko of Latrobe, Pa., who came with several friends. The dance proved profitable, as did the drawing of the bond, and the servicemen's fund benefited a substantial sum.

Andy. Pryatel, president, was

elected delegate to the convention, and Louis V. Kumer was elected alternate at the meeting held on June 3. At the same meeting a donation of \$10 was made to the American Committee for Yugoslav Relief in response to their appeal for funds. A member will attend the next meeting of the Universal Servicemen's Committee, and a representative will attend the "Welcome Home" meeting on June 24.

Our readers are asked to watch these columns for announcement of date and place of Pa. SNPJ Day sometime this summer.

MICHAEL R. KUMER.

Attention, Members SNPJ Lodge No. 273!

SHELDON, WIS.—All members of SNPJ lodge 273 are urged to attend the next monthly meeting Sunday, June 17, at the Sheldon Village Hall. It will start promptly at 2-p. m. A delegate will be elected to go to the national convention.

It will also be decided whether to have a Fourth of July picnic or not. We would like to see more members attend the meetings and take more interest. Please attend!

FELIX DERNOVSEK, Sec'y.

Waukegan News

WAUKEGAN, ILL.—The meeting of the Slovene Nat'l Home Auxiliary will be held Friday, June 15, at 7:30 p. m. Closed will be details of all the unfinished business, and the Red Cross finished knitted articles will be collected. Refreshments will be served and a few games will be played after the meeting. Members are urged to attend this last get-together for the summer months.

The Little Fort lodge meeting will be held on Thursday, June 21, at 8 p. m. Dorothy Ogrin and Josephine Bezek will be the social hostesses this time. They probably have a surprise for us.

At the last meeting we elected Cristine Stritar as the delegate to the SNPJ convention; alternate is Josephine Bezek.

On the sick list is Dorothy Pierman, convalescing at home now. We wish her a speedy recovery.

It was good to hear that Henry (Fritz) Mesec and Johnny Celarec are on their way home from German prison camps. We hope to see them soon.

Co-operative convention for the states of Ohio, Indiana, Illinois and Wisconsin was held on June 2-3 at the Bowen Country Club in Waukegan. Many plans for the next three years were made. Resolutions clarifying the advantages and responsibility of personnel, auditing, education, youth guidance, merchandise and finance were accepted. Details and recommendations for co-ops to go in the electrical appliance business, to better the merchandise, to label the cans by grade, contents and how to use the products to the best advantage, and to package the co-op flour products in cartons whenever possible, were stressed and accepted. Stressed was also the accomplishment of OPA, and it was accepted that OPA should give full support to the OPA to keep inflation down.

Tony Kerzic was elected to the board of directors of the co-op wholesale. Retiring from the board is Anthony Pierce.

While dwelling on co-ops, I might remark that Marshal Tito is in favor of co-op movement in Yugoslavia. This, reported in last week's Co-op News, is certainly a step in the right direction. Cooperation of all kinds at home, will be the quickest way to recovery. Cooperation will help to clear away the menacing thunder clouds.

To top it off, the word "sad" came from the Vatican. Bad things were happening to Catholic Slovenes for six hundred years under Hapsburg emperors, who received all kinds of blessings from Rome. Sad things were happening to Slovenes under Italy since 1918, terrible things were inflicted by the blessed fascist army on the Slovenes and Croats in 1941. For hundreds of years these poor persecuted Slovenes were contributing taxes to the Vatican coffers. But never before was Slovenia ever mentioned. Those sad things that were happening only to ordinary folks were not worth mentioning.

What do you think is happening in Slovenia and Croatia now? I guess things are happening to quailings. Quailings in Slovenia were heads of the clerical party, who ordered the Slovene boys to fight for fascism. The nation was betrayed by their religious leaders. Therefore, when the voice said "sad things are happening in Slovenia and Croatia," it singled out Serbia and the rest of Yugoslavia. That's another chapter that points to reaction. It should add Mea Culpa! Maybe Slovenians decided that they don't care what the Romans do in Rome, but they wish to do as they please at home. I respect all honest Catholics, but I also have the deepest contempt for anybody who in the name of religion plays shameful tricks on the innocent nations. If that is not a sin, then what is?

ALBINA L. FURLAN, 508.

Waukegan Bowling

WAUKEGAN.—A member of each of the three SNPJ lodges got together for a meeting to determine how the \$15 of bowling money should be distributed among the local bowlers.

The \$15 was taken from the income of our affair following the bowling tournament. We decided that those who did not win in the tourney should have a chance. A prize was given to men for first place and a booby prize. The same for women, and we had one prize for the juveniles.

In the men's group the Merlock's Service Station team was high with F. Pierce as capt. and in the women's group A Friend's Boosters team was high with Mayme Laben as capt. For booby prize the Sloga No. 1 team won with A. Kencilja as capt. The Mivsek's Coal team won booby prize in the ladies' group with M. Spacapan as capt. The Peklay's Boosters team of the Juveniles got the prize with Ronald Latz as capt.

THE COMMITTEE

Spirit-o-Grams

By Whoosht

ST. LOUIS, MO.—June 8 meeting was pretty well attended in spite of threatening weather. The dance committee was unable to give a final report because all the members did not return their tickets. All those who have not as yet made their returns, please do so as soon as possible so that a final report can be given at the July meeting.

We certainly missed Sis. Mary Schmit at the June meeting; she was unable to attend because of a severe cold. Here's hoping you'll be well and around by the July meeting.

A new member was introduced into the lodge by Sis. Mildred Vandervort at the May meeting. She is Marie Voelker, who comes from Mascoutah, Ill. We are all very happy to have you among us, Marie, and here's hoping you'll enjoy belonging to our organization.

Have you any old clothes to donate toward the Relief Drive? If you do, this is the last week, so pack the articles together and call Sis. Annie Spiller, Hudson 2959, and she will have someone pick up the bundles.

THIS AND THAT: Lillian (Harvatin) Brumfield and hubby are now at San Diego, Calif. Frank Kokal went on a fishing trip to Shepard Mt. Lake, and from all reports it was quite successful. Inez spent a week with her folks at Cape Girardeau, Mo. Mrs. Krall's son Johnny is captain of the Coast Guard Bowling Team at Staten Island; recently they won the championship and they were awarded a trophy. Mary Schmit's son is at the Scott Field Hospital. We are all wishing him a speedy recovery.

Ann Boranich is in Arizona and getting along fine, managing a restaurant and enjoying it very much. All members want to thank the Boranich family for their donation toward the dance, a beautiful pair of hand made pillow cases.

Lt. Walter Youngman, pilot of a B-24, is now at Walla Walla, Wash. His crew won the highest honor of all students at graduation recently.

Sis. Kate Mopdy is recovering rapidly from her operation and we are all hoping to see her soon. Bro. John Zimmerman is still confined to the Koch Hospital and is doing nicely. Members are urged to visit him.

Ben and Tillie Ducte are now living in Lemay, Mo. Hope to see you at the July meeting. Richard graduated from the 8th grade recently. Congratulations. Time certainly does fly.

Stanley Hervatin writes from Metz, France, and also he sent home pictures; looks pretty good, including mustache. Ed Harvatin writes from the South Pacific and reports all is well.

Integrity Broadcast

CHICAGO, ILL.—The "Integrity Broadcast" would appear more often in the Prosveta if our members would give more attention to it and send the secretary some news concerning our membership. So if you have any news, let's have it.

We also would like to have the new addresses of our members that do move and fail to send the secretary the new address. Likewise, we would like to have the addresses of our members that are in Uncle Sam's service. It is our wish to keep in contact with them.

The bunco party held May 20 was not attended by our members as it should have been. This party was held for the benefit of our coming juvenile Christmas party. Sis. Mejasch was in charge of the party and has done most of the work, with the cooperation of Sis. Jewel Bergles and Cookie De Cenzo. The bar was handled by our good member Bro. Emil Heidenreich. There were plenty of prizes donated by some of our loyal members and friends. We thank you all for all you've done.

Our juvenile members should have greater cooperation from our adults. They are our own children and if we are to see them have a good Xmas party, then it is up to us to do all we can for them. The Integrity has 168 juveniles as of May 30, and 152 adults. If only one-fourth of the latter give 50% cooperation and do what just the few do, we would have plenty of good results.

At the last regular meeting the Integrity has elected your secretary to represent the lodge at the next convention, and Sis. Agnes Mejasch as alternate.

Sis. Ivana Doles has recovered from her recent injury that she received in a bus accident. Also Sis. Mary (Dedich) Hague.

The family of Bro. Charles Janecovich have received word from him that he's safe. That is good news and we hope to see Charlie soon. Bro. Joe Jereb attended our bunco party while he was home on furlough.

M. R. FLEISCHHACKER, Sec'y.

Editor's Note

ST. LOUIS, MO., A. S.—Your brother's letter from Germany will appear in next week's issue.

Strabane Pioneers

STRABANE, PA.—The monthly meeting was held Sunday with only a few members present. The delegates elected to attend the national convention were Mrs. August Podboy and Bill Tomsic. Bill Tomsic will also attend the Federation meeting held on June 24 concerning the "Welcome Home" program. Frances Podboy was the winner of the two dollar award given at each meeting.

The Pioneers extend deepest sympathy to Chas. Popovich and daughter, and to Mr. and Mrs. Joe Mayrich and family upon the death of their loved one, Mary Popovich. Mary was an active Pioneer member and she will be sadly missed by her many friends.

Congratulations to Mr. and Mrs. Frank Kaminski upon the arrival of their son, Lawrence Charles; and to Mr. and Mrs. Joseph Progar whose new arrival is also a son, Joseph Jr.

Best wishes and lots of luck to our newly married couple, S. I. C. and Mrs. Ludvik Germovsek. Mrs. Germovsek is the former Hilda Sheer of Bishop, Pa., and she will be a Pioneer member in the near future. After a 21 day furlough, "Jock" has returned to Brooklyn, N. Y., to report for further duty.

Home recently on furlough were: A. O. M. 3/c Vince Braddock who reports to San Francisco for duty; Pfc. Joe Sterle from Carlisle Barracks; Cpl. Joseph Kern of Brown Field, Quantico, Va.; Pvt. Frank Kolovich who is stationed at Las Vegas, Nev.; and Cpl. Louise and Cpl. Christine Abacic, members of the Women's Army Corps.

S. I. C. Edwrd Zuzek, who has finished his training with the Amphibious Scouts and Raiders, is spending a ten day furlough at home with his family.

Pvt. Tony Terschel arrived safely and is now stationed somewhere on the Philippine Islands. He recently met S. I. C. John Bevec and Sgt. Joseph Krall, members of the Aviation Engineer Corps and Frank Delost, also of the Engineer Corps, whose units are located nearby. The meeting proved to be a happy occasion for the four Strabane boys. Two other happy home town boys were Pfc. Carl Delost and Cpl. Melvin Novak when they met somewhere on the Hawaiian Islands.

Sgt. George Gnatovich is a patient of the Fletcher's General Hospital, Cambridge, Ohio, suffering from injuries received in line of duty on the Philippine Island. We all wish George a speedy recovery.

On a radio broadcast from London, England, Cpl. Frank Progar, a member of the 717th Railway Operators Battalion, was one of the military men to be interviewed on the question, "How does it feel to have the European war over with?"—We can all answer that it's a wonderful feeling to have the European war over with. But there is still Japan to defeat, and our boys there need our support, and they, too, need a lot of mail and encouragement to keep going until it's all over.

HELEN TERSHEL, 589.

Sailor Enjoys Reading Prosveta

LOS ANGELES, CALIF.—Having just returned from overseas, I want to thank the Prosveta management for sending the paper to me. Although I cannot read Slovene, I enjoy reading the English section. The articles and letters are a source of keeping in contact with friends in the service such as Lt. Bill Franco, U.S. Army Air Corps, and Pvt. Petrovich, U.S. Army.

I also want to thank my uncle and his daughter for their kind letter received. It was very well done, and I appreciate it.

I want to say hello to all my friends in the SNPJ and of St. Louis, Mo., and I hope to be home soon to see you.

I haven't run into many Slovenes out here in Los Angeles, but where I was back East, I remember many Slovenes and lodges. I'll say thanks again and I hope I shall be writing again shortly.

ALBERT I. ZVANUT, M.M. 3/c
U.S.S. Cambria, P.A. 36
c/o F.P.O., Frisco, Calif.

Lodge No. 62 Meets Sunday, June 17

CALUMET, MICH.—SNPJ Lodge No. 62 will have its regular meeting Sunday, June 17, so all members are urged to attend this meeting. Election for delegate and alternate will be held for the 13th convention; also, any other matter that may come before the meeting will be discussed.

JOSEPH PECHAWER, Sec'y.

Attention, Members SNPJ Lodge No. 49

GIRARD, OHIO.—Notice to members of SNPJ Lodge No. 49: All dues or anything connected with the lodge will be taken care of at this new address: 401 E. Kline st., Girard, Ohio.

JOHN TANCEK, Sec'y.

NOTATIONS

By Frances L. Rak

CHICAGO, ILL.—Once again we're inviting you to attend the regular June meeting of the Pioneer Lodge. The time is this Friday evening, June 15, at 8 p. m. in the lower SNPJ hall. Besides the picnic committee report, we'll also elect three delegates to the next regular SNPJ convention. We'll have the usual attendance awards, and "very special" refreshments. As always, we would like to have a large attendance, and we urge you to come. Yes, the juveniles are welcome, too!

Perfect Circle.—Last Saturday morning Perfect Circle had a well attended meeting. Much was accomplished. They decided that the money for the pictures taken for the "When Ma and Pa Were Young" would be paid out of their Circle treasury, which means that every child that's on the photo will receive one with the compliments of Perfect Circle. They also decided to go on a picnic to Brookfield Zoo on Sunday, July 1st. Particulars later. Some of the children expect to enter the "Downtown Shopping News" contest, in hopes of getting some of the bond prizes. If time permits; the children may go to the museum for special feature movies, and members will be quite busy in preparation for some sort of Yugoslav Relief work this fall. There's a busy summer being planned.

Personals at Perfect Circle.—Josephine Slansek graduated from Morton High School last Friday evening, and her cousin, Grace Ann Gerdanc, from Cicero Grammar School the same day. To both our heartfelt congratulations. Marion Cervenka is now a senior at Morton High School.—Carlotta Kaiser has been confined to her home with the chicken pox.—Kenneth Rokus was a visitor at Saturday's meeting.—Edward and Rose Podbevsek's uncle Joseph Cerjak was a prisoner of war of Germany and has just returned home.

Proletarec Picnic.—This is the last reminder for you to attend Branch No. 1 JSF's annual picnic for the benefit of Proletarec. It will be held at Kegl's Grove, Willow Springs, this Sunday, June 17 (Father's Day). Pucel's orchestra will furnish the dance music, and there will be plenty to eat and drink, also. Friends and sympathizers are welcome.

Pioneer Picnic.—Great plans are in the making for one of the best picnics of the season. It's the annual Pioneer Picnic which will take place at Pilsen Park, 26th and Albany, on Saturday, Aug. 4. There will be a grand prize given away in the form of a certificate to purchase some household furniture. Any suggestions and more members are needed to serve on the picnic committee. The next picnic committee meeting will be held June 22 at the Center at 8:15 p. m. Please come.

Servicemen.—Jack Brancel, who was a prisoner of war of the Germans, sends a letter to his family telling them he's now in France en route to U.S. We're glad to hear such good news.—Frank Zordani is spending a furlough here at his home. Have a good time, Frank.—We've finally had another interesting letter from our Navy man out Clearfield (Utah) way, none other than Frank Sodnik.—Charles Rak is also due home on a furlough by the end of the week; he's stationed at Las Vegas, Nev. His brother Hank wrote us a very interesting letter last week also. He's at Werdau, Germany. He visited Buchenwald concentration camp, and it was quite horrible. Hank says he's receiving Prosveta regularly and enjoys it very much.—Larry Langerholc has finally reached his destination at Ansbach, Germany. He's stationed at a German hotel and is glad to sleep on a bed and eat in a comfortable dining room, for a change.—Frank Dobrovolec (Mary Andre's brother) is stationed at Denver, Colorado, where he's been visiting Anton Zagar (a former Waukeganite).—Joseph Drasler postcards from Trieste and expects to be on his way to China soon.

All-A-Round.—Mary Reven was entertaining her aunt, uncle, cousins and her paternal grandmother (86 yrs. old) for a week; they were here from Colorado.—Mary Andre has completed her Home Nurses training course.—Vic Komuchar is spending a week in Cleveland on some business for the place of his employment.—Our sympathies to the Jakse family in the death of Mitzie (Bavdek) Jakse. She was a former Pioneer but has been making her home in La Salle, Ill., these past few years.—The town where Tony Andre was born in Yugoslavia was destroyed entirely, according to recent mail from there.—Angelina Zaitz and her sisters have finally heard from their mother in Europe. She wrote from a concentration camp in Bavaria that the Nazis took all their belongings and sent them away. There will be more and more pathetic and tragic stories coming from Yugoslavia, and who knows but that few American Yugoslavs won't be affected.—Preseren's picnic is being held at Kegl's on July 29.

Our Members in U. S. Forces Fight for Human Rights

FORTIETH REPORT

Lodge

- 8 Daniel Zorich, Marian Guch, Richard Chades, Richard Mender.
33 Frank Anzur, Raymond Sumrak.
41 William Wodnick, John F. Kinkels, John M. Roscosky.
52 Frank Sajn, James Jaklich, Anthony Logar.
73 Frank Lah.
91 Albert Ruzich.
138 John Nagode.
205 Albert M. Burger, Anna Gerlovich.
379 Charles Paukovich.
390 J. C. Bonenfant.
518 Tony Snider, Frank Urbancic, John Perkovich, Mary Krasovec.
Total with this report—5,141

ews

ation is available at the Institute, 343 S. 1st St., or the School of Nursing, 1000 Madison St., Madison, Wis. 53706.

Dear All:

Staff of Prosveta, members, all you individual members—

Keep up the pressure, our support, our Relief Fund. Thanks to Michael and his job he is under but shown active SNPJer to civilian life. anxiously waiting

I have no fear of being lost in my successes, and children, Barbara, attend

I want all my successes, even though I think of you and now that the able to write

Very truly,
HRIBAR
Box 292 F. A.
1988, PM N.Y.C.

Land Value and Corporation Stock Inflation on Way, Say FCA, P. Lobby

WASHINGTON—Two authorities, one a governmental agency, the other an independent group, last week sounded grave warnings of economic disasters that are already on the way to becoming grim realities to the American people. The gov't agency was the Farm Credit Administration, which warned that we are on the brink of a national farm land disaster, similar to post-world-war-one collapse, unless something is done to curb the rising price of farms and ranches. The other was the People's Lobby, an independent liberal organization that acts as a watchdog on political and economic developments. P. L. also mentioned the unsound landvalue boom, but focused its main attention on the unsound \$50 billion overcapitalization of U.S. Corporations.

The FCA Warning
"We are on the brink of a national farm land disaster unless something is done to curb the rising price of farms and ranches," said FCA's governor I. W. Duggan, in a talk to directors of 12 Farm Credit Districts at a Kansas City meeting.

Slightly more than half of the farm sales in the United States last year, according to Duggan, were made for cash. On the other hand, he pointed out, two out of five of those financed by credit carried debts amounting to 75% or more of the purchase price, and three out of four carried a debt of 50% or more of the purchase price. Considering the 52% rise in farm values over the 1935-39 average, farms that are carrying a 50% debt load are mortgaged for about their full market value of 6 to 10 years ago.

Vets Coming Back
"Complicating the land price situation still further is the fact that 800,000 men in the Army say they intend to come back to the farm or go into farming when they leave the Service," Governor Duggan said. "Absorbing our farm military force back into agriculture will be no easy task. These boys will be going into farming at a time when agricultural problems will be looming large. It is becoming increasingly clear as farm land values advance that there are distinct limits on the number of loans we can make to veterans who cannot make substantial downpayments when they buy a farm."

Urges Controls
"I am convinced," Duggan declared, "that we are past the stage where voluntary controls can long avert a land boom. Much as we may dislike the idea of controlling the price of farm land, the time has come when it must have our serious consideration."

"One of the much discussed methods of curbing land speculation is a heavy tax on profits from the resale of farms acquired and sold after a short period of ownership. Regulation of the amount of credit that could be secured by farm land is another suggested control that economists and credit agencies are discussing. Another credit control would place a credit ceiling on property to prevent an individual selling his farm at a highly inflated price with a small downpayment and an oversized mortgage. A ceiling on farm real estate values is a third control being discussed."

Urges Appraisal
A federal land appraisal service for the country is favored by Governor Duggan. Such a service, in his opinion, would enable an individual to get an unbiased appraisal of what the farm he wants to purchase is really worth for agricultural purposes. A public appraisal service, Duggan believes, would assist in keeping farms in the hands of

owner-operators who must depend upon the land for their living.

People's Lobby Warning
Holding "a sound domestic economy is a pre-requisite for peaceful international relations, and the capitalization of corporations is probably \$50 billion too high," the People's Lobby has asked Senate Majority and minority leaders, Alben W. Barkley and Wallace H. White Jr. to sponsor a resolution directing the Federal Trade Commission to investigate and report to the Senate "what part of the high cost of living of chief essential items in a family budget is due to rent for speculative land values, royalties on natural resources, tribute to holders of patents, non-use of patents, support prices established by government, watered stock, writeups, taxes and profiteering, and to recommend remedial legislation."

The Lobby notes that the selling price of farm lands has increased about \$13 billion, since the war started, and there have been similar increases for urban land in many war production centers.

It cites the fact that at the end of 1941, surplus and undivided profits of all corporations were \$54.7 billion; of the 426-major ones \$24.2 billion.

It gives specific data for some major corporations, for 1944, in millions:
General Motors—Earned surplus \$644.6; cash \$169.2; U.S. Government securities \$427.5, reserve for depreciation \$631.7. Income invested in the business since 1916, \$1,024.5, and net income in this period—\$3,568.7.

U.S. Steel Corporation—Earned surplus \$376.6; reserves \$1,433.7; cash \$215.6. U.S. Government securities \$206. Claiming the \$1,402.8 million capitalization of this corporation in 1902, was at least half water, the Lobby notes that for 43 years thru 1944 the income of this corporation has been \$3,351.6 million, or nearly five times the bonafide capitalization of \$700 million, and an average of over 11% on such value.

Pennsylvania Railroad Co.—Cash and cash investments \$228.6; "accrued depreciation" \$658.4; total surplus \$641.9, net railway operating income \$110.4. In eight of the past 24 years such income has been over 4% of alleged investment, in three years over 5%.

Standard Oil Co. Indiana (1943)—Cash in bank and marketable securities \$139.9; reserve for depreciation \$421.4; capital surplus and earned surplus \$377.7. Capital and earned surplus is nearly three quarters of net alleged value of properties.

General Electric Co.—Cash and marketable securities \$360.8; miscellaneous reserves \$58.8; surplus \$172, net income \$50.8 or \$1.76 for 28,845,927 shares of common stock no par value.

Sears, Roebuck & Co.—Cash \$54.4; U.S. Government securities \$73.5; reserves for depreciation \$92.9; earned surplus \$119.9. Earned surplus is nearly two-thirds of capital stock.

—Co-op Builder.

Heard on a Bus
One colored rider asked another: "What you-all heah from you'h gran'son over-seas?"

"Well, de wah is mighty nigh ovah an' we's spectin' him home, but Lordy, chile, I don't know if he'll make it or not, he dun wrote he's got a purple heart!"

The wisdom of nations lies in their proverbs. Collect and learn them.—William Penn.

Co-operative Hospital Is Big Success

By Hugh Reichard
"Science has taught us to kill people wholesale, but to save lives only retail," someone once observed. It would not be so bad if common people could at least obtain the "retail" medical care. But 250,000 babies are born annually with no physician in attendance. Probably half of the 60,000 lives lost annually to tuberculosis could be saved if proper medical attention were given soon enough. Studies show that only about one-fourth of the dentistry needed in America is actually obtained.

One of the main difficulties is that people cannot afford proper medical care on the one hand, and doctors are prevented by ethics from seeking out patients who may need them. Thus the doctors' skills are wasted and the patient's need goes unserved.

A second tragic fact is that about 98 per cent of doctors' effort is devoted to curing people after they fall ill, and only 2 per cent devoted to keeping them well in the first place.

Finally, doctors' bread is buttered on the side of people's misery. Under the existing system of medical care, if everyone were healthy, doctors would starve. What can be done to right these defects in our system of medical care?

The farmers around Elk City, Oklahoma, believe they have the answer. Inspired by Dr. Michael Shadid (whose awareness of medical inadequacy caused him to renounce a \$15,000 annual practice) 2,400 Oklahoma farmers invested \$50 each to establish a consumer cooperative hospital and clinic, one of the best-equipped small-town set-ups in the United States.

A staff of full-time doctors and specialists was engaged, whose salaries range from \$4,200 to \$8,400, plus a 15 per cent bonus, and who enjoy one-month's annual vacation with pay.

Relieved of financial worry and bill collecting, the prime motive of these scientists became that of keeping the farmers and their families in the best of health.

Each family pays from \$24 to \$27 per year, eliminating doctor bills, but must pay small, daily charges for hospital care and certain related services. (Similar plans now established elsewhere charge higher dues and eliminate most or all fees, thus completely protecting families from the disaster of large medical bills at times when the patient, if a breadwinner, is least able to pay them.)

Elk City is now able to enjoy the services of a full staff of specialists, whereas previously no urologist, brain man, or orthopedist practiced nearer than 100 miles away.

Through regular physical exams, and because the financial barrier which once kept patients away is removed, these doctors are able to detect and prevent ailments in their early stages. Today less than 10 per cent of appendix cases arrive ruptured; at first, 75 per cent arrived in this condition.

Many an Elk City farmer owns his farm today because he was not forced to mortgage it to pay doctor and hospital bills.

—United Auto Worker.

Happenings at Prison Camp in Indiana

FT. HARRISON, IND.—Here I am again writing in the Prospekt after a long time. I have left Texas and volunteered for this job as a penitentiary guard. I like this job very much, especially when we have a lot of excitement around camp, as we did recently.

On Thursday night, June 1st, at 9:30 o'clock, we had a big riot in the prison camp, at Ft. Benjamin Harrison, near Indianapolis. It went on for three hours before we got it under control. The prisoners were starting fires and stoning the guards, but as soon as the guards got arms and ammunition things quieted down. We had lost one guard out of the whole company; he was a fellow from Kentucky, only 19 years old.

We appreciate the help of the Indianapolis firemen who had checked the fires. In all there were 12 barracks burned down. The number of prisoners being killed was withheld for publicity.

I want to thank Mr. and Mrs. Steve Christ, 936 Ketchum st., and their neighbors for the way I was treated while visiting them last Sunday afternoon. It makes me feel better to know that I have Slovanes here in Indianapolis to visit and I am glad to pay any of them a visit.

I am from Southview, Pa., and I will appreciate hearing from anyone. I am a member of SNPJ lodge 263 there. I will close as I will have to go back on duty soon.

Pvt. JOHN KOSEK, 33938516
2nd Guard Co. USDB 1530
Ft. Benj. Harrison, Ind.

War-time Living

The division of mathematical labor in the American home is fine to behold, observes the St. Louis "Post-Dispatch." Mother struggles with ration points and father with income tax.

FARM FOLLIES

The whole country knew that Jack White worked hard on his farm day and night. It's too bad, you'll allow, that he's not working now. CARS on farms would save arms, legs, and sight.

NATIONAL FARM SAFETY WEEK, May 22-28, 1945

NATIONAL SAFETY COUNCIL

Veronian News

VERONA, PA. — An important Lodge 680 meeting will be held at our Veronian Club this Sunday, June 17, beginning at 2 p. m. In the evening on this same date, Sunday, June 17, Jackie Martinec and his orchestra make another appearance at our Veronian Club. This dance will begin at 9 p. m.

The following week, Sun., June 24, the Veronian celebration. Remember, this affair will begin at 9 a. m. (in the morning). Every Veronian should participate in this celebration of the burning of the mortgage, because now the Veronian Club is yours. Yes, everything, and you want to know something? Jackie Persin's Slovene band from Ohio will play the tunes you like, for the afternoon and evening dancing.

A souvenir for the Veronian Club from Germany. It's the first, and the sender is none other than Ken Hulton, our former bartender. When down at the club, ask Mike, our bartender, for a look.

On the sick list are Frances Mes-tak and George Gorun.

Veronian lodge 680 extends its heartfelt sympathy to the Slosar family on the death of their son Rudie who passed away after a long illness.

Passing their physical exams were Red Vrbancic and Joe Miller. Gee, will this ever stop, taking these boys into the armed services? Not until Japan is crushed.

So until Sunday night—So long.

MICHAEL LIPESKY

Italian Co-Ops Ask Help from U.S.A.

NEW YORK (CLNS)—With most of their railways, trucks and machines destroyed or carried off by the Germans, with many of their homes and shelter gone, their fruit trees damaged, and their soil neglected, the starving masses in liberated Italy have "pooled" their bare hands and neighborly spirit, their consuming and purchasing power and formed 15,000 cooperatives comprising 3,200,000 members, according to a report prepared by the Rome outpost of the Office of War Information and recently received by the Cooperative League of the USA.

These various self-help organizations, born out of a people's creative desperation, are bound to become a decisive factor in the government's national reconstruction program, the report declares. Right now, Hon. Enrico Dugoni, a member of the Italian Parliament for three legislative periods prior to the rise of fascism, is taking steps to unite them in a new democratic non-political national organization which is to take over the property of the semi-cooperative Fascist association whose leaders had fled with all its cash and mobile assets to northern Italy.

In a repeated and urgent appeal to the American people, Dugoni makes it clear that the hopeful and constructive Italian movement is doomed to failure unless some material and financial help is secured from this country.

A special drive to aid the Italian people through their cooperatives is being prepared by the USA Freedom Fund, the Cooperative League of the USA announced.

An international Freedom Fund for Cooperative Reconstruction is being raised by the world-wide cooperative movement. Recently \$100,000 was allocated for the purchase of badly needed trucks for French cooperatives.

The national sponsors committee of the U. S. Freedom Fund has been augmented by the following recent additions: Senator Joseph H. Ball; Bishop A. J. Muench, president, National Catholic Rural Life Conference; August Bellanca, Amalgamated Clothing Workers (CIO); A. Philip Randolph, International President, Brotherhood of Sleeping Car Porters (AFL); Dr. Douglas Steere, American Friends Service Committee.

Willing Gift

In the Civil War, the surrender of the Union forces at Lexington, Mo., was rendered necessary by want of water and ammunition. Confederate General Price detailed an officer to take up the Federal arms and ammunition.

When a demand for the ammunition was made, the genial Irishman, Adjutant Cosgrove, pointed to the empty cartridge cases and replied: "I believe, sir, that we gave you all the ammunition we had before we stopped fighting."

Basic American

In Johannesburg, South Africa, an old lady sitting opposite a lady-chewing U. S. soldier in a suburban train, smiled amiably, finally leaned forward and said apologetically:

"It's very kind of you to talk to me, sir, but I am stone-deaf."

Where slavery is there liberty cannot be; and where liberty is, there slavery cannot be.—Charles Sumner.

Resolution Concerning Trieste Issue

On June 3, Slovanes of Greater New York sent the following resolution to Acting Secretary of State Joseph C. Grew:

New York, N. Y., June 3, 1945.
Honorable Joseph C. Grew
Acting Secretary of State
Washington, D. C.

Mr. Secretary:
We, Americans of Slovene descent, gathered at a rally-meeting in the Slovenian National Home, in Brooklyn, N. Y., on this June 3rd, 1945, have adopted the following resolution in connection with the dispute concerning the so-called Julian March (Julijaska Krajina) which includes Trst (Trieste), Gorica (Gorizia) and the Istrian Peninsula:

WHEREAS, following World War I, a considerable portion of national territory of Slovanes and Croats on the eastern Adriatic coast was given to Italy as her reward for joining the cause of the Allies and as arranged in the secret London pact of 1915, which was later opposed by President Woodrow Wilson and by the people involved; and

WHEREAS, seven hundred thousand Slovanes and Croats, whose wishes and national character were disregarded by the pact and treaty makers, were thus made subject to brutal suppression of their freedom, systematic and planned destruction of their economic, cultural and national life, and great efforts were made, even before the advent of fascism, to forcibly denationalize them and Italianize them; and

WHEREAS, efforts are now being made to misrepresent to the world the true character of the "problem" of the Julian March and occupation of these parts by the Yugoslav forces which have liberated them; and

WHEREAS, the occupation of Trst, Gorica and the surrounding territory by Yugoslav troops has been labeled a "grab" of Italian territory, the real facts are that of the entire territory involved (8,229 square kilometers) the Yugoslavs inhabit 7,381 sq. km, or 91 per cent, while the Italians inhabit altogether but 848 sq. km, or 9 per cent; and

WHEREAS, the forces of the Yugoslav Army, which liberated and occupied these parts, include thousands of Slovanes and Croats from the Julian March who have fought against the Nazi-Fascist aggressors side by side with their Yugoslav brothers-in-arms, and who are now asked by the British and American governments to withdraw from their own national territory and homeland and leave to their fate their families and the people of the region who suffered under the cruel and bloody yoke of the Italian imperialistic and fascist aggression for the last quarter of century; and

WHEREAS, these people whose right for self-determination is firmly backed by thirteen centuries of their history in this territory, have also distinguished themselves in the fight for freedom not only in this war but during the entire period of their enslavement under the imperialistic Fascist Italy.

THEREFORE, BE IT RESOLVED, that the Americans of Slovene descent assembled at this rally-meeting go on record as favoring and supporting the just and democratic demands of the Slovanes and Croats in the Julian March that they be permitted to administer and occupy their own national territory, including Trst, Gorica and Istrian Peninsula, for the protection of their own people, and that they be given the right to unite with their mother country, Yugoslavia, as it is even unthinkable that Italy should ever again rule over these people whom she robbed of all decent human rights, and whose national territory she has used as an outpost for her imperialistic ambitions as her attack on Yugoslavia has shown; and in view of these facts, be it further

RESOLVED, that we appeal to our State Department to use fair and just judgment in this matter so that the fundamental and democratic rights assured the small peoples and the minorities in the Atlantic Charter are upheld in order to safeguard the peace in Europe and the world, and to put a stop to any and all imperialistic designs which threaten the peace as envisioned by our late great President Franklin Delano Roosevelt; and be it further

RESOLVED, that we urge and desire that the American military authorities in the Julian March take the necessary steps to lift the blockade by means of which starvation is being forced upon the population of the disputed area and used as a weapon against our Yugoslav Allies.

Accepted and adopted on this June 3rd, 1945.

(Signed) Joseph Zaveritnik,
Chairman

(Signed) Thomas Bertak,
Secretary

(Copies of the resolution were also sent to President Truman, British Ambassador Halifax, Soviet Ambassador Gromyko, and to Yugoslav Embassy.)

WORLD EVENTS

By Scott Nearing

Currently we describe the de-personalization of life as loss of freedom. Hayek comes nearer to the facts. *The Road to Serfdom* (University of Chicago Press, 1944) is a significant book and F. A. Hayek, its author, has sounded a note that is eliciting a wide response.

The Road to Serfdom is a warning to the Anglo-American peoples that they are losing their liberties by inches. The indicator of this loss is the rise of socialism. The remedy is the restoration of competition in the business world.

Behind the argument lies a basic assumption—that the western peoples are rapidly moving away from individualism toward a collective society. I recognize the trend. Mr. Hayek names the relationship of social forces in this collective society "serfdom." I regard the name as unfortunate because of its association with forced labor on landed estates. The social system under which we are living is industrial-commercial, rather than agricultural, and the workers are attached, not to the job, but to a political institution, the state. But I do not wish to join issue over a choice of words.

I agree that the collective society now emerging places community interests above individual choices, conscripts for work and for war and pushes folk about physically via its police and psychologically via its propaganda.

The author of *The Road to Serfdom* believes that this is being done by socialists, pins his faith on liberals and liberalism and prescribes as his remedy competition for profit in a free market. He calls socialism "the gravest threat to freedom," insists that "socialism in its beginnings was frankly authoritarian," names Saint Simon as "the first of modern planners" and describes democracy as "in an irreconcilable conflict with socialism." For Hayek, "socialism means the abolition of private enterprise, of private ownership of the means of production, and the creation of a system of 'planned economy' in which the entrepreneur working for profit is replaced by a central planning body."

Coming down to practical cases, Hayek describes communism and fascism as "new tyrannies." He identifies communism with the Soviet Union and cites Max Eastman, W. H. Chamberlain, F. A. Voight, Peter Drucker and Walter Lippman to prove that communism is far more tyrannical than fascism and hence is the chief modern enemy of humanity. The remedy? Business competition.

Competition is to be severely restricted by "certain types of coercive interference with economic life" such as labor laws, the provision of social services, the guarantee of social security, the issue and regulation of money and, "above all, in the existence of an appropriate legal system." In short, businessmen are to compete in those areas where they can most certainly make easy money and where central planning is excluded. Elsewhere are the areas "of the very necessary planning which is required to make competition as effective and beneficial as possible."

Such a statement is less an argument than it is a special plea for the money-grubbers, who are to continue grubbing only in the most congenial and lucrative surroundings, protected by the state but not restrained in their jungle struggle for pelf.

My reactions to Hayek's books and to the situation about which he writes might be put something like this:

1. Business competition has had an extensive try-out during recent time, especially in the United States, Canada and other parts of the so-called New World.

2. The try-out has resulted in shameful waste of natural resources, merciless exploitation of labor, unconscionable profiteering, restraint of trade (trust economy), economic depression and stagnation, the rise of the modern armed state, total world-wide war, wholesale destruction and general chaos.

3. The crushing economic, social and human losses of the past half-century are the logical consequence of individualism run riot under a social order that measures success in terms of capacity to grab and keep. Mankind has tried to avoid further losses by a swing toward collectivism.

4. That swing involves restrictions upon individual freedom. During the most acute phases of the present crisis, it may involve the obliteration of most freedoms. Coercive collectivism is the price we pay for four centuries of ruthless conquest, expropriation and exploitation.

5. The alternative to collectivism is annihilation through economic depression, war, famine and pestilence.

6. Four centuries of socially irresponsible individualism have brought mankind to its present impasse. Hayek wants another century of like causes, in the hope that this time they will produce different results.

I have devoted so much space to Hayek's argument because you will hear it repeated again and again during the period that lies immediately ahead of us. His theoretical position is that of the London and

Washington administrations, of the new Management-Labor Charter (Chamber of Commerce-CIO-AFL), of the leading academic apologists for price-profit economy and of the *New Republic*, *Nation* and *Free World* liberals. The most hallowed of his sacred cows is the untrammelled pursuit of private profit. The entire social apparatus is to be shaped in the direction of this objective. Scarcity, price economy and private property in the means of production are all part of the sacred herd. Among the wild beasts that threaten the herd, socialism is by long odds the most dangerous. And socialism includes any form of general economic planning, any tampering with private property, any effort to curb the insatiable greed of the profiteers.

Hayek calls himself a liberal. The designation would have been correct in 1845, at the high point in the development of competitive capitalism. In 1945, however, when the wheel has turned almost a full circle and competitive capitalism has been generally supplanted by its legitimate offspring, monopoly capitalism, to cry for the restoration of competition is like the cry of an adult man for the clothing and toys of his childhood. Present-day advocates of the restoration of competition are not liberals but blind reactionaries.

Co-op Educational Training Course

CHICAGO (CLNS)—Training for local educational directors, local organization managers and chairmen of educational committees is the aim of the second annual educational directors training course sponsored by Rochdale Institute and held in conjunction with the ninth annual National Cooperative Recreation School at Mission House College, Plymouth, Wisconsin, June 24 to July 7.

Orientation to the cooperative movement, education, organization and administration and business administration will be special courses featured in the institute. Staff for these courses will include E. R. Bowen, Wallace Campbell, James Proebsting, John Carson, from the national cooperative offices, E. A. Whitney, educational director of Central Cooperative Wholesale, all scheduled. Prospective staff for the rest of the courses include James P. Warshaw, president emeritus of the Cooperative League; Louis Warburg, Ohio Farm Bureau; William Torma, Council for Cooperative Development; Andrew Marske, manager, Appleton Cooperative Ass'n.; Glenn Tomlinson, fieldman, Carl Eck, personnel director, Glenn Thompson, educational director, Andrew Jensen, labor relations all of Midland; and a representative of the Credit Union National Association. The training course will be directed by C. J. MacLanahan and Gwen Goodrich, educational department of the Cooperative League.

Students of the course will take a course in group organization and theory of group activity with students of the Recreational School, taught by Alice Schweibert and Neva Boyd; use of games in building the educational program and any electives from the schedule of courses of the Recreation School.

Applications for either the educational directors training course or the Recreation School should be sent to the educational department of the regional cooperative or to Ellen Linson, The Cooperative League, 167 W. 12th St., New York 11, N. Y.

Best Test

Little Hiram was busy scattering grain to a flock of chickens when a well-dressed man drove into the farmyard and got out of his car. After watching the boy for a minute or two without speaking, he approached him and said:

"Sonny, how do you tell the old hens from the pullets?"

"By the teeth, sir," the young farmer replied.

"By the teeth?" the stranger asked in surprise. "But chickens don't have teeth," he protested, laughingly.

"No, but I do," the boy said, emptying his palm and starting for the house whistling as he went.

Who Cares?

Sergeant (to raw recruit)—What is the difference between a time and a percussion shell?
Raw Recruit—That's what I say. Who cares?

In Memoriam

In loving memory of our dear Mother

MARY VENISNIK

who passed away seven years ago on June 9, 1938

Every day brings back sweet memories.

Every memory brings a tear: Deep within our hearts we carry Thoughts of one we loved so dear.

Sadly missed by the children, Chicago, Ill.

ONE OF LAST U-BOAT VICTIMS

HUGE BILLOWS OF SMOKE curl skyward as this Allied tanker, with only her bow above water, begins her final plunge beneath the Atlantic. The ship, one of the last to be attacked before Germany's surrender, was struck by torpedoes as she neared the shores of the United Kingdom. This is an official Royal Canadian Navy photo.